БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 102 (17.095). • 4 май 1978 йил, пайшанба • Баҳоси 2 тийин.

ЎЗБЕК ТИЛИДА

«Ўзбекистон» нашриёти В. И. Ленин тўла асарлар тўплами бешинчи нашрининг 36-томини ўзбек тилида босмадан чиқарди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ҳузуридаги партия тарихи институти — КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги марксизм-ленинизм институтининг филиали томни босмага тайёрлаган, асар Тошкент полиграфия комбинатида чоп этилган.

(ЎзТАГ).

Ўртоқ Л. И. БРЕЖНЕВнинг

Германия социал-демократик партияси ҳафталик «Форвертс» газетасининг саволларига жавоблари

Савол. Сизнинг ГФРга қиладиган визитингиз муносабати билан иккала мамлакатимиз ўртасидаги муносабатларнинг ҳозирги аҳволи ва шу муносабатларни келгусида ривожлантириш истиқболлари хусусидаги фикрингизни билмоқчи эдик.

Жавоб. Мамлакатларимиз ўртасидаги муносабатлар кўп соҳаларда муваффақиятли ривожланмоқда, деб ҳисоблайман. Бизнинг фикримизча, башарти бу муносабатлар сунъий тўсиқларга дуч келмаса, унинг келгусидаги истиқболлари яхши.

Берган саволингиз муносабати билан Совет Иттифоқи ва Федератив Республика ўртасида 1970 йил августида Москвада имзоланган Шартномани эсламай ўта олмайман. Орқада қолган ўтмиш иккала халқ учун ҳаддан ташқари фожиали эканлиги важидан ҳам ўшанда қилинган дадил бурилишга юқори баҳо бериш мумкин.

Шартнома халқаро миқёсдаги катта воқеа бўлди. У кескинликни юмшатиш биносига қўйилган энг муҳим ғиштларнинг бири бўлди. У кўпдан бери кутиб келинган ижобий ривожланишга турткн берди. Унинг кетидан бошқа бир қанча битимлар, шу жумладан кўп томонлама битимлар ҳам тузилди.

Ўша пайтдан бери катта йўл босиб ўтилди. ГФР Польша Халқ Республикаси билан, Германия Демократик Республикаси ва Чехословакия Социалистик Республикаси билан муҳим шартномалар тузди. СССР билан ГФР ўртасидаги муносабатлар сифат жиҳатидан янги характер касб этди. Ҳамкорлик норма бўлиб қолди. Бир-биримизнинг сўзимизга, биргаликда тузилган ҳужжатлар остидаги имзоларга муайян ишонч вужудга келди. Ҳукумат аъзолари, парламент аъзолари, сиёсий ва жамоат арбоблари ўзаро учрашиб турибдилар, кўпдан-кўп делегациялар бориб келмоқдалар. Маданият ва туризм соҳасидаги ҳамкорлик йўлга қўйилмоқда. Хуллас, хилма-хил алоқаларнинг бир талай тажрибаси тўпланди.

СССР билан ГФР ўртасидаги самарали алоқаларни йўлга қўйишда ва мустаҳкамлашда олий даражадаги учрашувлар муайян роль ўйнаганлиги ва ҳозир ҳам ўйнаётганлиги равшан. Ҳар сафар бундай учрашувлар қандайдир янги, ижобий хусусият бахш этмоқда, чигал тугунларни ечиш, бундан буёнги тараққиётга асос бўладиган қарорлар қабул қилиш имконини бермоқда. Шу боисдан ҳам ҳозир сизнинг мамлакатингизда ва бошқа мамлакатларда ҳам бизнинг Боннда президент В. Шеел ва канцлер Г. Шмидт билан бўладиган суҳбатларимизга зўр қизиқиш билан қаралаётганлигига ажабланмаса ҳам бўлади. Мен раис В. Брандт билан ҳам бажону-дил учрашаман, у билан бирга биз иккала мамлакат ўртасидаги яхши муносабатлар йўлини оча бошлаган эдик.

ГФР билан муносабатлар — Совет Иттифоқининг кўп томонлама, аслида жаҳоншумул алоқаларининг бир қисмидир. Аммо бу — жуда муҳим қисмдир. Чунки Европа ишларида ҳам, анча кенг миқёсда ҳам кўп нарса иккала мамлакатимизнинг позицияларига ва уларнинг ҳамжиҳатлигига боғлиқ. ГФР билан СССР ўртасидаги муносабатларнинг аҳволи халқаро кескинликни юмшатишнинг, Европада ва бошқа қитъаларда ҳам тинч-тотув яшашнинг сезгир кўрсаткичидир.

Шуни яна бир бор таъкидлаб ўтмоқчиман: Федератив Республика билан яхши қўшничилик ва ўзаро манфаатли муносабатлар — партиямиз билан давлатимизнинг узоқ муддатли принципиал йўлидир.

СССР билан ГФР ўртасидаги муносабатларда ҳеч қандай муаммолар, ҳеч қандай қийинчиликлар йўқ, деб айтиш мумкинми? Йўқ, бундай деб айтиш мумкин эмас, албатта. Гарчи, турли хусусиятларга молик бўлса ҳам, шундай муаммолар бор.

Ишнинг объектив жиҳати бор, аввало — биз турли ижтимоий системалардаги давлатларда яшаб турганлигимиз фактининг ўзи ана шундай объектив жиҳатдир. Шунинг ўзидан ўзаро алоқаларнинг турли соҳаларида бир талай чигалликлар келиб чиқади. Аммо тинчликда яшашни ва ҳамкорлик қилишни ўрганиш керак, чунки давлатларнинг тинч-тотув яшаши ўрнини босадиган бошқа бирон-бир оқилона йўл йўқ.

Бироқ, бошқа турдаги қийинчиликлар ва тўсиқлар ҳам бор. Булар социализмга нисбатан агрессив кайфиятда юрган «совуқ уруш» замонларини қумсаётган кучларнинг зўр бериб қилаётган ҳаракатлари натижасида келиб чиқмоқда. Айни шу кучлар турли уйдирма ва важлар билан Советларга қарши доимо кампаниялар ташкил этмоқдалар, жўрттага чигалликлар келтириб чиқармоқдалар. Бизнинг ички ишларимизга аралашишга уринмоқдалар, қуролланиш пойгасини кучайтиришга интилмоқдалар. ГФРда анча нуфузли бўлган ана шу кучларнинг хатти-ҳаракатлари иккала мамлакатимиз ўртасидаги муносабатларни бир текис ривожлантиришга халақит бермоқда, халқаро ишлардаги ҳамкорлигимиз имкониятларини заифлаштирмоқда.

Биз шунга аминмизки, давлатлар ўртасидаги муносабатларнинг ҳар қандай муаммоларига эҳтиросларни кучайтиришдан, ихтилофларни кескинлаштиришдан воз кечиб, иккинчи томоннинг фикрини тушуниш истаги билан, вазмин ва оқилона ёндашилса, бизнинг замонамизда бу проблемаларнинг ҳаммасини ҳал этиш мумкин. Иккала томон ҳам холис ниятда бўлган тақдирда келажакка умид билан қараса бўлади.

Савол. ГФРдаги баъзи кишилар СССР билан савдо-саноат алоқалари «юқори нуқтага етди» деган маънодаги гапларни айтмоқдалар. Шу масала хусусида қандай фикрдасиз?

Жавоб. Бундай эмас, деб ўйлайман. СССР билан ГФР ўртасидаги савдо-сотиқнинг ўсишини тасвирлайдиган рақамлар динамикасига бир назар ташланг. Ўсиш динамикаси анча салмоқли бўлиб кўринади. Товар обороти 1977 йилда 1973 йилга нисбатан 2,5 баравар, 1970 йилга нисбатан эса 5,5 баравар кўпайди. Бизнинг капиталистик давлатлар билан савдо-сотиғимизда ГФР биринчи ўринда турибди. Икки ўртада кўпгина ўзаро манфаатли битимлар тузилган. Қувурлар эвазига Совет Иттифоқидан ГФРга табиий газ етказиб бериш тўғрисидаги контракт бунинг яхши мисолидир. Бу контрактнинг аҳамияти ҳамкорликнинг кўлами билангина эмас, узоқ муддатга — икки мингинчи йилгача мўлжалланганлиги билан ҳам белгиланади. Бу мисол иккала мамлакатнинг иқтисодий алоқаларини барқарор ва мустаҳкам қилишга ҳар иккала томон интилаётганлигидан дарак беради.

Ғарбий Германия фирмалари бизнинг мамлакатимизда дунёда энг катта Осколь электр-металлургия комбинатини барпо этишда, «Шереметьево» аэропортини қуришда қатнашмоқдалар. Яқинда мен чинакам «аср қурилиши» деб номланган Байкал-Амур магистрали районига бориб келдим. У ерда ГФРдан сотиб олинган юк автомашиналари яхши ишламоқда. Волжск заводининг «Лада» автомобилини сизларнинг кўпгина гражданларингиз севиб қолишган. Бундай мисолларни кўплаб айтиш мумкин.

Аммо сизнинг мамлакатингиз билан иқтисодий алоқаларнинг ҳолатидан биз тўла-тўкис мамнунмиз, деб айтсак, нотўғри гапирган бўлур эдик. ГФР фирмалари билан бизнинг ташкилотларимиз ўртасидаги алоқаларда ҳамма иш ҳам ва ҳамиша ҳам кўнгилдагидек бўлиб чиқяпти, деёлмаймиз. Биз буни биламиз ва ўз томонимиздан зарур чораларни ўз вақтида кўришга интиляпмиз. Федератив Республика ҳам дуч келаётган қийинчиликларни бартараф этишга ўз ҳиссасини қўшади, деган умиддамиз. Масалан, биз, ниҳоят, совет молларини олиб кириш соҳасидаги чеклашлар тугатилади, анча қулай таможня режими ўрнатилади, деб умид қиламиз.

Иккала мамлакатимиз экономикаси баъзи жиҳатдан бир-бирини тўлдириши мумкинлиги тўғрисида илгари ҳам гапирган эдим. Халқаро меҳнат тақсимоти чуқурлашиб бораётганлиги барча мамлакатлар олдида катта имкониятлар очади. Бу эса иккала томоннинг манфаатлари йўлида иқтисодий алоқаларимизни доимо ўстиришнинг ҳам жуда катта резервидир. Бунинг устига шу пайтгача қарор топган иқтисодий алоқа формалари билан чекланиб қолмасдан, янги формаларни қидириш, сергак ҳисоб-китобларга ва ўзаро манфаатдорлик принципига асосланган омилкорлик ҳам кўрсатиш мумкин, албатта.

СССРнинг жами ижтимоий маҳсулотига нисбатан Совет Иттифоқининг ГФРга экспорт қилаётган моллари 0,09 процентни ташкил қилади. Ғарбий Германиянинг СССРга экспорт қилаётган моллари эса ГФРнинг ялпи ижтимоий маҳсулотига нисбатан 0,6 процентга боради. Шу сабабли, иккала мамлакатнинг савдо-саноат алоқаларида «юқори нуқтага етилди» деган гапга мутлақо қўшилиб бўлмайди.

Савол. Европадаги кескинликни янада юмшатиш йўлида конкрет қадамлар қўйиш учун қандай имкониятлар бор, деб ўйлайсиз?

Жавоб. Европадаги кескинликни янада юмшатиш ҳарбий соҳадаги кескинликни юмшатишнинг етилган энг зарур масалаларини ҳал этиш иши қандай боришига кўп жиҳатдан боғлиқдир. Ҳатто шундай дейиш мумкин: биз сиёсий соҳадаги кескинликни юмшатиш жараёни ҳарбий соҳадаги кескинликни юмшатиш жараёни билан бирга қўшиладиган маррага етиб келдик. Шу боисдан ҳам ҳозир қуролланиш пойгасини қисқартириш, шу қуролланиш пойгасини жиловлаш юзасидан амалий чораларни кўриш энг муҳим вазифадир.

Маълумки, Совет Иттифоқи ҳарбий соҳадаги кескинликни юмшатиш тадбирларининг бутун бир платформасини таклиф этди. Ядро қуролини биринчи бўлиб ишлатишдан воз кечиш ҳам, мавжуд ҳарбий гуруҳларни кенгайтирмаслик ҳам, машқларда қатнашувчи қўшинлар сонини чеклаш ҳам шулар жумласига киради.

Ишнинг сиёсий жиҳатини ҳам бирон дақиқа эсдан чиқармаслик кераклиги равшан. Европада ҳарбий соҳадаги кескинликни юмшатишга қулайлик берадиган иқлим давлатлар ўртасидаги ўзаро муносабатларни ҳар томонлама ривожлантириш, уларнинг раҳбар арбоблари ўртасидаги ишончни мустаҳкамлаш, тузилган шартномаларни ҳурмат қилиш, Хельсинкидаги кенгашда эришилган аҳдномаларни изчиллик билан бажариш асосида вужудга келади.

Атроф-муҳитни муҳофаза қилиш, транспорт, энергетика соҳасидаги ҳамкорлик масалаларига бағишланган Умумевропа конгрессларини чақириш тўғрисидаги таклифларимизни Ғарбдаги кўп кишилар яхши назар билан кутиб олдилар. Бас, шундай экан, амалий ишга ўтиш мумкин бўлур эди, бироқ, афсуски, бу ишда ҳам Ғарбдаги музокарадошларимиз изчиллик кўрсатмасдан, сусткашлик қилмоқдалар.

Яна бир нарсани айтиб ўтиш керак. Биз Ғарбий Берлин ҳам Европада кескинликни юмшатиш харитасида оқ доғ бўлиб қолмаслигининг тарафдоримиз. Ҳозирча биз тўрт томонлама битимни четлаб ўтиш йўлидаги уринишларга дуч келиб турибмиз. Бу шаҳар ГФРнинг бир қисми эмаслиги билан ҳисоблашишни ҳақиқатда истамаслик намойиши бўлган ҳаракатлар содир бўлмоқда. Буларнинг ҳаммаси кескинликни юмшатиш руҳига зид келади, халқаро вазиятни чигаллаштиради. Биз бундан бошқача баҳо беролмаймиз.

Кўриниб турибдики, кескинликни юмшатиш тақдирини белгиловчи омиллар кўп. Кескинликни юмшатишни чуқурлаштиришга кўмаклашадиган омилларгина амал қилади, деб умид қилгимиз келади.

Савол. ГФРда ва бошқа мамлакатларда ҳам Совет Иттифоқи ўзининг ҳарбий потенциалини миқдор ва сифат жиҳатидан кучайтирмоқда, бу иш мудофаа эҳтиёжларидан ортиқ даражада мунтазам ва изчиллик билан қилинмоқда, деган хавфсираш мавжуд. Кескинликни юмшатиш ҳарбий соҳада ҳам мувозанат негизида бир битимга келишни талаб қилади, деган фикрга сиз ҳам қўшиласизми?

Жавоб. Аввало энг муҳим гапни айтишга ижозат берасиз: сиз тилга олган хавфсираш учун ҳеч қандай асос йўқ. Совет Иттифоқи Европага ёки ер курраcининг бошқа бирон бир қисмига ҳарбий хавф солаётгани йўқ ва солиши ҳам мумкин эмас.

Аввалига масаланинг нуқул факт жиҳатига эътибор берайлик.

Европа тўғрисида. Ғарб мамлакатлари матбуотининг саҳифаларида ҳамда Ғарбдаги баъзи бир сиёсий ва ҳарбий арбобларнинг гапларида гўё Совет Иттифоқи ва Варшава Шартномасида қатнашувчи бошқа мамлакатлар Европа қитъасида НАТО мамлакатлари устидан «ҳарбий устунлик»ни вужудга келтириб олдилар ва бу ердаги ўз қуролли кучларини тинимсиз кўпайтирмоқдалар, деган даъволар кўпинча эшитилиб турибди.

Бу — юмшоқ қилиб айтганда — одамларни чалғитадиган ва тарафкашлик билан айтилган даъволардир.

Гапни шундан бошламоқчиманки, Совет Иттифоқи бир неча йиллардан бери ўзининг Марказий Европадаги, яъни ҳозир Вена музокараларининг мавзуи бўлган райондаги қуролли кучларини кенгайтирмаяпти, кўпайтирмаяпти. Бугина эмас, биз ва иттифоқчиларимиз Ғарб томонига Вена музокаралари давом этаётган бутун вақт ичида Марказий Европадаги ўз қуролли кучларини ва қурол-яроғларини кўпайтирмаслик тўғрисида ҳар иккала томон ўз зиммасига бевосита мажбурият олиши учун келишиб олишни сабот билан таклиф этяпмиз. Афсуски, Ғарб мамлакатлари бизнинг бу таклифимизни ҳозирча қабул қилганлари йўқ. Уларнинг амалий ҳаракатлари эса тескари йўлдан бормоқда.

«Устунлик»ка келганда, Венадаги ўша музокараларнинг ўзида томонлар бир-бирларига расмий рақамлардан иборат маълумотларни топширдилар, ҳеч қандай «устунлик» ёки «номутаносиблик» йўқлиги шу маълумотлардан равшан кўриниб турибди. Ғарб ҳам, Варшава Шартномаси мамлакатлари ҳам Марказий Европада тахминан тенг миқдордаги қуролли кучларга — икки томоннинг, ҳар бири жами 980 мингдан сал кўпроқ кишига эгадир.

Ўз-ўзидан равшанки, мутаносиблик — тўла тенглик эмас. Ҳар бир томон қуролли кучларининг ўз структураси бор. Айтайлик, бизда қуруқликдаги қўшинлар составидаги ракеталар, НАТО блокида эса ҳарбий-ҳаво кучлари составидаги ядро зарядлари жойланган ракеталар устунлик қилади ва ҳоказо.

Уларнинг ҳаммасига шуни қўшиш мумкин: Ғарбдаги ҳарбий ва сиёсий арбоблар, уларнинг фикрича, Ғарбнинг қурол-яроғларидаги миқдорий устунлиги мавжудлиги тўғрисидаги гапни тез-тез такрорламоқдалар. Модомики шундай экан, ўша доираларнинг «Шарқдан хавф бор» деган ҳавойи хавф хусусидаги даъволарида қандай мантиқ бор? — деган савол туғилади.

Икки ҳарбий-сиёсий гуруҳнинг асосий кучлари Европада бир-бири билан жуда яқин, юзма-юз турибди. Умуман олганда бу ерда ҳарбий мувозанат мавжудлиги шубҳасиз. Гап шундаки, бу мувозанатни ҳозиргидек ана шундай юксак даражада сақлаб туриш лозимми ёки мувозанатни ҳеч кимнинг фойдасига ўзгартирмай туриб, бу даражани пасайтириш мумкинми? Биз, Совет Иттифоқидагилар бу даражани пасайтириш мумкин ва лозимлигига ишончимиз комил.

Иккала ҳарбий-сиёсий гуруҳда қатнашувчи энг катта давлатлар, яъни Совет Иттифоқи билан Қўшма Штатлар ўртасидаги кучларнинг бутун жаҳон миқёсидаги нисбатига келганда, бу соҳада, иккала томон расмий равишда эътироф қилганидек, тахминий тенглик, яъни стратегик кучларнинг мувозанати вужудга келди ва сақланиб турибди. Стратегик ҳужум қуролларини чеклаш тўғрисида 1972 йилда тузилган ва ҳозирги вақтда тайёрланаётган Совет—Америка битимига ҳам айни шу тенглик асос қилиб олинган.

Шуни қўшимча қила оламанки, Совет Қуролли Кучларининг умумий миқдори гарчи, зарурат туғилган тақдирда, агрессор қаерда бўлишидан — Ғарбда ёки Шарқда эканлигидан қатъи назар, унга жавоб зарбаси бериш учун мутлақо етарли бўлса ҳам, аммо Ғарб учун ҳеч қандай «ҳарбий хавф» туғдирмайди. Дарвоқе, холис кузатувчилар, шу жумладан Америка матбуотидаги кузатувчилар ҳам буни яхши тушунадилар ва тан оладилар.

Энди бизнинг Ҳарбий-Денгиз Флотимиз тўғрисида. Аввало оддий бир фактни эслатиб ўтай: Совет Иттифоқининг денгиз чегаралари 40 минг километрдан ошади. НАТО мамлакатлари денгизда қудратли ҳужум воситаларига эга бўлиб турган бир шароитда биз бу соҳада ҳам тегишли мудофаа тўғрисида ўйлашга мажбурмиз. Биз ана шундай мудофаа вазифаларини бажаришга қодир бўлган ўз океан флотимизни вужудга келтирдик. Бу флотнинг қудрати Ғарб мамлакатлари флотининг қудратидан устун эмас, структураси нуқтаи назаридан эса очиқдан-очиқ мудофаа характерига эга. Масалан, бизда зарбдор авианосецлар йўқлиги ва қурилмаётганлиги бежиз эмас.

«Совет ҳарбий хавфи» тўғрисида мулоҳаза билдириш ишқибозларининг яна бир севикли мавзуи СССРда граждан мудофааси юзасидан кўрилаётган тадбирлардир. Уруш чиққан тақдирда тинч аҳолининг хавфсизлигини таъминлашга қаратилган ана шу тадбирларни ҳам Советларга қарши туҳмат тўқувчи мутахассислар «агрессивлик» нишонаси деб риёкорона талқин қилаётганликлари: гўё СССР «биринчи бўлиб зарба беришга» ҳозирлик кўрмоқда жавоб зарбасидан яшириниб қолишга умид боғламоқда, деб даъво қилаётганликлари ақл бовар қилмайдиган гап бўлса ҳам, аммо фактдир.

Ҳамма нарсанинг оёғини осмондан қилиб кўрсатиш учун ҳақиқатан ҳам сохта тасаввур бундай кимсаларнинг қонига сингиб кетган бўлса керак. Бундай даъволарга ишонадиган эс-ҳушли одамлар наҳотки топилса?

Биз урушни хоҳламаймиз ва уруш тайёрлаётганимиз йўқ. Аммо агрессорнинг ҳаракатлари аҳоли орасида қанақар катта қурбонлар келтириб чиқариши мумкинлигини совет халқи ўзининг аччиқ тажрибасидан билади. Биз эса бошқа томоннинг «олдинроқ, қудратли, яксон қилувчи зарбалар» беришга тайёр эканликлари хусусидаги ва шу сингари гапларини тез-тез эшитиб турибмиз, шу боисдан ҳам ҳеч қандай ҳимоя чораларини кўрмаслигимиз мумкин эмас. Ашаддий туҳматчиларгина буни бирон-бир кимсага ҳужум қилишга тайёргарлик деб кўрсатишлари мумкин.

(Давоми иккинчи бетда).

ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНЛИ ТУРКИСТОН ҲАРБИЙ ОКРУГИНИНГ ҲАРБИЙ КЕНГАШИГА

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети туркистонлик солдатлар, сержантлар, старшиналар, прапоршчиклар, офицерлар, генераллар, ветеранларни ажойиб юбилей — Қизил Байроқ орденли Туркистон ҳарбий округи ташкил этилган куннинг олтмиш йиллиги билан қизғин ва самимий қутлайдилар.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Владимир Ильич Ленин имзолаган Декрет асосида ташкил этилган СССР Қуролли Кучларининг ажралмас таркибий қисми бўлмиш жонажон округимиз катта ва шонли жанговар йўлни босиб ўтди.

Округ қўшинлари Ўрта Осиёда Советлар ҳокимиятининг ўрнатилиши ва мустаҳкамланиши даврида, босмачи тўдалар, ички контрреволюция ва чет эл интервенциячиларига қарши курашда жанговар шон-шуҳрат йилномасига кўпгина ёрқин қаҳрамонлик, мардлик ва жасорат саҳифаларини битдилар.

Округнинг қисмлари ва қўшилмалари 1941—1945 йиллардаги Улуғ Ватан уруши даврида Ватанимизнинг ашаддий душманлари — немис фашист босқинчиларига қарши олиб борилган жангларда совет Ватанига фидокорона хизмат қилиш, Ленин партияси ишига чексиз садоқат намуналарини кўрсатдилар. Тилларда достон бўлган 316-Панфилов дивизияси, 69-Севск дивизияси, 83-тоғли ўқчи дивизия, 20-тоғли отлиқ дивизия ва бошқа кўпдан-кўп дивизиялар, бригадалар, полклар ва ҳарбий бўлинмалар ўз байроқларини оммавий қаҳрамонлик ҳамда ғалабага бўлган букилмас ирода билан, сўнмас шон-шуҳрат билан қопладилар.

Урушдан кейинги йилларда округ жангчилари Ватанимиз жанубий чегараларини қўриқлаш борасида машаққатли хизматни ҳушёрлик билан ўтамоқдалар, ҳамиша юксак жанговар ва маънавий-сиёсий фазилатларни намоён этмоқдалар, даҳшатли жанговар техника ва қурол-яроғларни матонат билан эгалламоқдалар, совет халқининг тинч меҳнатини, кўп миллатли давлатимизнинг суверенитети ва территориал бутунлигини юксак ҳарбий шараф ва муносиб даражада ҳушёрлик билан мустаҳкам қўриқлаб турибдилар.

Туркистон ҳарбий округининг бутун шонли тарихи Ленин партиясининг доно раҳбарлиги, халқ ва унинг шавкатли Қуролли Кучлари билан мустаҳкам бирлик, оташин совет ватанпарварлиги ва пролетар интернационализми унинг кучқудратининг битмас-туганмас манбалари бўлиб келди ва шундай бўлиб қолишидан далолат беради.

Партия ва Совет ҳукуматининг ғамхўрлиги туфайли Туркистон ҳарбий округи энг замонавий қурол-яроғ ва техника билан таъминланган, СССРнинг янги Конституцияси эълон қилган социалистик Ватанни мустаҳкам ҳимоя қилиш, ҳар қандай агрессорга дарҳол зарба беришни гарантияловчи доимо жанговар тайёр ҳолда туришдек муқаддас бурчини муваффақиятли адо этиш учун зарур ҳамма нарсага эга.

Ўзбекистон меҳнаткашлари муносиб жанговар шон-шуҳрат ворислари, кекса авлодларнинг совет Ватанига чексиз садоқатли бўлишдек ажойиб революцион ва жанговар анъаналарининг давомчилари бўлган сизлар билан ҳақли равишда фахрланадилар.

Округнинг шахсий состави армия билан халқнинг бузилмас бирлигини ифодалаб, республика меҳнаткашлари билан дўстлигини доимо мустаҳкамлаб, унинг ижтимоий-сиёсий, хўжалик ҳаётида, экономика ва маданиятини ривожлантиришда, ёшларни ҳарбий ватанпарварлик руҳида тарбиялашда актив қатнашмоқда.

Ҳеч шубҳа йўқки, Қизил Байроқ орденли Туркистон ҳарбий округининг жангчилари совет Қуролли Кучларининг 60 йиллигини жанговар меҳнатда янгидан-янги ютуқларга эришиш билан, ўзларининг конституцияда белгиланган бурчларини намунали адо этиш билан нишонлайдилар, КПСС XXV съездининг тарихий қарорларини, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси, СССР Мудофаа Кенгашининг Раиси Совет Иттифоқи Маршали ўртоқ Леонид Ильич Брежневнинг жонажон Ватан мудофаа қудратини мустаҳкамлашга оид йўл-йўриқларини бундан буён ҳам бажаришга муносиб ҳисса қўшадилар.

Қизил Байроқ орденли Туркистон ҳарбий округи қисмлари ва бўлинмаларининг армия сафлари мустаҳкамлиги ва қудратини, уларнинг партия ишига, коммунизм қуриш ишига садоқатини ифодаловчи жанговар байроқлари мағрур ҳилпирайверсин!

Қаҳрамон совет халқи ва унинг шавкатли Қуролли Кучларига шон-шарафлар!

Яшасин барча ғалабаларимизнинг илҳомчиси ва ташкилотчиси Совет Иттифоқи Коммунистик партияси!

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ	ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ	ЎЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ

СУРХОНДАРЁ ОБЛАСТИ. Ленин йўли районидаги Будённий номли совхоз меҳнаткашлари областда биринчилар қаторида ғўза қатор ораларига ишлов беришга киришган эдилар. Бу иш хўжаликнинг барча бўлим ва бригадаларида уюшқоқлик билан ўтказилаётир. Суратда: совхознинг илғор механизатори, Меҳнат Қизил Байроқ ордени кавалери Хўжамқул Рустамов. У ғўза парваришида фаоллик кўрсатмоқда.

И. Хўжаев фотоси (ЎзТАГ).

ИККИНЧИ ИШЛОВ БЕРИЛЯПТИ

Ворошилов ҳамда Ильич районлари маккажўхорикорлари Сирдарё областида биринчи бўлиб экинларга иккинчи ишлов беришни бошлаб юбордилар. Ворошилов район маккажўхорикорлари бу йил 1630 гектар ернинг ҳар гектаридан 80 центнердан «каҳрабо дон» етиштириш мажбуриятини олишган. Шу кеча-кундузда райондаги Карл Маркс номли, Свердлов номли, Куйбишев номли, «Қизил Октябрь» колхозларида қатор ораларига иккинчи ишлов бериш сифатли олиб борилмоқда.

Шунингдек, Ильич райони хўжаликларида ҳам ҳар қачонгидан кўра кўпроқ маккажўхори дони етиштириш йўлида астойдил меҳнат қилинаётир. Райондаги «Правда», Гагарин номли совхозларда ва бошқа хўжаликларда маккажўхори ниҳоллари барқ уриб яшнамоқда.

А. УМАРОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ЖАНУБИЙ ЧЕГАРАЛАРИМИЗ ПОСБОНЛАРИ

Қизил Байроқ орденли Туркистон ҳарбий округининг қўшинлари Ватанимизнинг жанубий чегараларини 60 йилдан буён мустаҳкам қўриқлаб турибдилар. Шаҳар жамоатчилиги ва пойтахт гарнизони жангчилари вакилларининг 3 май куни Тошкентда бўлиб ўтган йиғилиши ана шу шонли санага бағишланди.

Йиғилиш аҳли Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Республика Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг округ жангчиларига табрикномасини қарсаклар билан кутиб олди. Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. М. Матчонов табрикномани ўқиб берди. Ҳарбий округга Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи топширилди.

СССР Мудофаа министрлиги ҳамда Совет Армияси ва Ҳарбий-Денгиз Флоти Бош сиёсий бошқармасининг округга йўллаган табрикномаси ўқиб эшиттирилади.

Қизил Байроқ орденли Туркистон ҳарбий округи қўшинларининг қўмондони, генерал-полковник С. Е. Белоножко туркистонлик жангчилар 60 йил мобайнида босиб ўтган шонли йўл тўғрисида гапириб берди.

Чегара қўшинларининг, Республика пойтахти меҳнаткашларининг вакиллари, граждан уруши ва Улуғ Ватан урушининг ветеранлари туркистонлик жангчиларни табрикладилар.

Йиғилиш қатнашчилари КПСС Марказий Комитетига, КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежневга баланд руҳ билан табрикнома қабул қилдилар.

Йиғилишда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари ва бюро аъзолигига кандидатлар И. Г. Анисимкин, Л. И. Греков, М. М. Мусахонов, Т. Н. Осетров, А. А. Хўжаев, Н. Маҳмудов, Г. М. Орлов, С. У. Султонова, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари А. С. Абдалин, республика Министрлар Совети Раисининг ўринбосарлари Р. Ҳ. Абдуллаева, Қ. А. Аҳмедов, М. Д. Мухортов, М. Т. Турсунов, А. Р. Хўжаев иштирок этдилар. (ЎзТАГ).

ОДАМ ВА БИОСФЕРА

3 май куни Тошкентда ЮНЕСКОнинг «Одам ва биосфера» ўн тўртинчи лойиҳаси ишчи группасининг кенгаши очилди. Уни ўтказишда СССР Гидрометеорология ва табиий муҳитни контрол қилиш давлат комитети, Халқаро экология секретариати, бир қанча совет ва чет эл муассасалари ҳамда илмий марказлари қатнашмоқдалар.

Кенгашни СССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси Ю. А. Израэль очди. Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Табиатни қўриқлаш ва табиий ресурслардан фойдаланиш бўлимининг мудири А. Г. Аҳмадбоев, ЮНЕСКО секретариатининг вакили доктор Х. Л. Теллер шу учрашув қатнашчиларини табрикладилар.

Кенгаш кун тартибида одам билан биосферанинг ўзаро таъсир проблемаларини ўрганиш тажрибаси тўғрисида доклад ва ахборотлар бор, бундан кейинги тадқиқотлар программаси муҳокама қилинади.

(ЎзТАГ).

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ ВА СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИДАН

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети атоқли совет композитори, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, СССР халқ артисти, Ленин ва Давлат мукофотларининг лауреати Арам Ильич Хачатуряннинг узоқ давом этган оғир касалликдан кейин 1978 йил 1 майда 75 ёшида вафот этганлигини чуқур қайғу билан маълум қиладилар.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ	СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ	СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ

Ўртоқ Л. И. БРЕЖНЕВнинг

Германия социал-демократик партияси ҳафталик «Форвертс» газетасининг саволларига жавоблари

(Боши биринчи бетда).

Бошқа баъзи мамлакатларда кенг тарқалган — ядро уруши оқибатларига бепарволик билан миқдорий ёндашиш — граждан аҳоли орасидаги қандайдир қурбон бўлиш проценти «мақбул» деб эълон қилинадиган ёндашиш бизга ётдир. Жаҳон ядро уруши давомида планета аҳолисининг «атиги 10 проценти» ҳалок бўлади ва бу — унчалик даҳшатли эмас, қиёмат қойим эмас, деб Ғарбда айтилаётган башоратлар бизни асло қувонтирмайди. Биз ҳеч кимнинг, бирон кишининг ҳам ана шу «10 процент» ҳисобига кириб қолишини истамаймиз.

Совет Иттифоқига келганда такрор айтаманки, у «биринчи бўлиб зарба бериш»ни ўйлаётгани ҳам йўқ. Аксинча, биз Умумевропа кенгашининг барча қатнашчиларига, жумладан АҚШга бирбирига қарши биринчи бўлиб ядро қуролини ишлатмаслик тўғрисида шартнома тузишни расмий равишда таклиф қилганлигимиз яхши маълум. НАТО мамлакатлари бу таклифни рад этиб, бизнинг мамлакатимизга биринчи бўлиб зарба бериш режаларидан воз кечиш истагида эмасликларини бир мунча равшан шама қилаётганликлари ҳам маълум. Хўш, ким-кимга таҳдид қилаётган экан?

Ишларнинг ҳақиқий аҳволи ана шундай.

Энди масаланинг сиёсий жиҳатига назар ташлайлик.

Совет Иттифоқи — ҳақиқатан ҳам қудратли, сиёсий, иқтисодий ва ҳарбий соҳаларда қудратли давлатдир. Аммо Совет Иттифоқи — тинчликсевар давлат. Унинг тинчликсеварлиги жамиятимиз табиатининг ўзидан келиб чиқади, одамларнинг моддий фаровонлиги ва маданиятини муттасил ўстириш тўғрисида ғамхўрлик қилиш — жамиятимизнинг олий мақсади эканлиги энг юксак сиёсий ташкилотларнинг қонунлари ва қарорларида эълон қилинган. Биз бирон-бир вазифани ҳарбий йўл билан ҳал этмоқчи эмасмиз. Биз бирон-бир давлатга ҳарбий тўқнашув чиқариши мумкин бўлган территориал ёки бошқа бирон-бир даъво қилганимиз йўқ. Бундан ташқари совет кишилари, шу жумладан совет раҳбарлари ҳам бизнинг замонамизда урушнинг қиёфаси қандайлигини ўз тажрибаларидан жуда яхши биладилар ва эслайдилар. Германия Федератив Республикасининг кекса авлодига мансуб аҳолиси ҳам бу қиёфа қандайлиги тўғрисида тасаввурга эга, бинобарин совет халқининг тинчликда яшашга бўлган қизғин иштиёқи, эҳтимолки, айтайлик, Қўшма Штатларнинг аҳолисидан кўра уларга тушунарлироқдир.

«Совет ҳарбий хавфи» деган ва Ғарбда тарқатилаётган машъум мулоҳазаларда гўё Совет Иттифоқи ўз ҳарбий имкониятлари туфайли қандайдир даҳшатли ниятларни кўзламоқда, деган гапни асосий «далил» деб исбот қилиб кўрсатмоқдалар. Ла-Маншга етиб бориш учун Совет Армиясига неча соат керак бўлади деган мулоҳазалар ана шундай сохтакорликка мисол бўла олади.

Аммо Совет Иттифоқи на ғарбдаги, на шарқдаги, на шимолдаги, на жанубдаги биронта давлатга ҳужум қилмоқчи эмас. Совет Иттифоқи Ғарбий Европани мутлақо «босиб олмоқчи» эмас. Бизнинг бош штабимиз ҳам «Ла-Маншга етиб олиш» графигини тузиш устида ишлаётгани йўқ. Совет ҳарбий қурилишининг доиралари зарур мудофаа даражаси билан белгиланади. СССРнинг мудофаа эҳтиёжларини чамалаганда, мамлакатимизнинг географик ҳолатини ҳам эсда тутиш керак. Совет Иттифоқининг ҳақиқий ниятлари расмий партия ва давлат ҳужжатларида равшан баён этилган. Совет халқи қандай маънавий-сиёсий муҳитда яшаб тарбияланаётганлигига қараб ҳам бу ниятлар тўғрисида ҳукм чиқариш мумкин. Милитарлаштиришни пропаганда қилиш, урушга тайёргарлик кўришга даъват қилиш, бошқа халқларга нисбатан ишончсизлик ва душманликни кучайтириш бу муҳитга ёт нарсадир.

Совет давлатининг тарихида унинг тинчликсеварлигини кўрсатувчи мисоллар кўп. Шу тарихнинг ўзи ҳарбий хавфнинг ҳақиқий сабаблари ва манбаларидан яққол далолат беради. Шу тарихнинг ўзи биз мамлакат мудофааси масалаларига нима учун жиддий эътибор беришимизга тўғри келаётганидан дарак беради. Октябрь революциясидан кейинги дастлабки кунларда давлатимиз ўзаро уруш қилаётган барча давлатларни сулҳ тузишга даъват этганида Ғарб мамлакатлари бизга коллектив бўлиб душманлик интервенцияси бошлаш билан жавоб бердилар. СССР 30-йилларда мўътабар халқаро минбардан туриб Европанинг коллектив хавфсизлигини таклиф қилганида бунга Мюнхен битими ва шундан кейин бошланган гитлерчилар агрессияси билан жавоб берилди. Совет Иттифоқи агрессор тор-мор этилганидан кейин уруш натижасида вайрон бўлган халқ хўжалигини қайта тиклашга киришганида Ғарб бизга қарши «совуқ уруш» бошлади ва атом қуролини пеш қилиб, чамаси, уруш пировардида заифлашган СССР ташқаридан бериладиган буйруққа бўйсунишига умид боғлади.

Шу кунларда Совет Иттифоқи қуролланиш пойгасини чеклашга, қуролсизланишга оид олисни кўзловчи конкрет реалистик таклифларни ўртага қўйганида бунга жавобан нейтрон қуролни ўқталишга киришмоқдалар.

Дарвоқе, урушдан кейинги йиллар тарихи билан таниш бўлган ҳар бир киши қуролланиш пойгаси: «ҳаракат — қарши ҳаракат» принципи асосида ривожланганини: Ғарб дағдаға қилаверганидан кейин Совет Иттифоқи бунга тегишли жавоб бериши лозим бўлганлигини яхши эслайди. Биринчи атом бомбасидан тортиб ҳозирги кунимизгача ўтган бутун давр мобайнида ана шундай бўлди. Қуролланиш пойгасининг ҳар бир янги даври бошланган пайтда «совет хавфи» тўғрисидаги алжирашнинг янги тўлқини доимо кўтарилаверди.

Газетангизнинг муҳтарам ўқувчиларидан яна бир нарсани эсга олишни сўрар эдим. СССР ва иттифоқчиларимизнинг жанубдаги ва шимолдаги, ғарбдаги ва шарқдаги чегаралари бўйлаб машъум занжирдек чўзилган ҳамда олисга отиладиган ядро қуроли ва бошқа қуроллар билан таъминланган бомбардимончи самолётлар ҳамда сув ости кемаларининг ўнлаб ҳарбий базаларини биз эмас, балки Америка Қўшма Штатлари барпо этди. СССРнинг кўрган табиий мудофаа чоралари муносабати билан қалбаки қўрқув ва жазава уруғини сочаётган бугунги кимсаларга, шунингдек ана шу саросималик уруғларини сочувчиларнинг гапига ишонувчи кишиларга, гарчи бир оз бўлсада ўзларини хаёлан совет кишиларининг ўрнига қўйиб кўришларини таклиф қилмоқчиман. Ахир бизнинг мамлакатимиз неча ўн йиллардан бери ана шу базалар билан қуршаб олинган. Бундай вазиятда ана шу асаби заиф жаноблар қандай гапира бошлаган бўлишларини тасаввур қилиш қизиқ.

Аммо совет кишиларининг асаблари мустаҳкам. Улар саросимага тушганлари йўқ ва ҳеч қачон тушмайдилар ҳам, фақат мамлакатни вужудга келган хавф-хатардан мудофаа қилиш учун зарур чораларни кўрмоқдалар ва мустаҳкам тинчлик учун, аввало Европада ҳарбий қарама-қаршилик даражасини камайтириш учун кунт билан изчил кураш олиб бормоқдалар.

Очиғини айтганда, менинг назаримда, ҳозир Ғарбда «совет ҳарбий хавфи» тўғрисидаги уйдирма кампанияни авж олдираётган кимсалар ҳақиқатда бошқа нарсани ўйламоқдалар. Улар томонларнинг ҳарбий кучлари нисбатида вужудга келган тахминий мувозанатга тоқат қилишни истамаяптилар ва устунликка эришишни хоҳламоқдалар. Бундай қилиш эса хатарлидир, чунки бундай ёндашиш қурол ишлаб чиқаришда янги тўхтовсиз пойга бошланишига олиб боради ва ҳарбий авантюралар хавфини туғдиради. Ана шу кишилар, ниҳоят бир нарсани тушуниб олишлари керак: Совет Иттифоқи ҳар қандай ҳарбий дағдағага ҳамиша муносиб жавоб бериб келган ва бундан буён ҳам муносиб жавоб беришига ишончингиз комил бўлаверсин.

Совет Иттифоқи эса мудофаа эҳтиёжлари учун тахминий тенглик ва мувозанат етарли, деб ҳисоблайди. Биз ҳарбий устунликка эришиш мақсадини ўз олдимизга қўймаймиз. Шу пайтгача тўпланган ҳарбий қурол ва уни элтиш воситаларининг жуда катта хазинаси мавжуд бўлган шароитда бу тушунчанинг ўзи моҳиятидан маҳрум бўлишини ҳам биламиз.

Совет Иттифоқи «даҳшат мувозанатига» катъиян қаршидир. Биз ишонч мувозанати тарафдоримиз. Айни шу боисдан ҳам биз кескинликни юмшатишни чуқурлаштиришни, халқаро ҳамкорлик даражасини ошириш ва мазмунини бойитишни, аввал бошда қуролланиш пойгасини тўхтатишни, сўнгра эса қуролсизланишнинг самарали йўлини кунт билан излашни шу қадар сабот билан таклиф қиляпмиз.

Биз Венада томонларнинг Марказий Европадаги қуролли кучлар ва қурол-яроғ даражасини беш процент, ўн процент, йигирма процент, агар маъқул бўлса, эллик процент камайтириш тўғрисида битимни имзолашга доимо тайёрмиз. Аммо, келинглар, бу ишни виждонан бажарайлик, шундай қилайликки, кучларнинг мавжуд нисбати бузилмасин, бир томонга фойда-ю, иккинчи томонга зарар бўлмасин. Келинглар, ҳозирнинг ўзидаёқ реал ва иккала томонга мақбул бўлган таклифларни амалга оширайлик, музокаралардан бир ёклама ҳарбий афзалликларга эришиш учун фойдаланишга уринмайлик.

Сиз берган саволга менинг жавобим ана шундай.

Савол. Сиз ўзингизнинг 1973 йилги биринчи визитингизни эслаб, ўз визитингиздан шахсан нималарни кутяпсиз?

Жавоб. Мен ўзимнинг Федератив Республикага қилган биринчи сафаримни, давлат арбоблари билан, партиялар, касаба союзлари, савдо-саноат доираларининг намояндалари билан бўлган учрашувлар ва суҳбатларни мамнуният билан эслайман.

Ана шу мамнунлик таассуротлари бу гал янада кўпроқ кучайишидан, энг муҳими эса иккала халқ учун, тинчлик иши учун бир мунча фойдали, зарур иш қилишга муваффақ бўлишдан умидворман.

Пировардида газетангизнинг ўқувчиларига самимий салом топширишга ҳамда уларга ва Германия Федератив Республикасининг барча гражданларига эзгу тилаклар билдиришга ижозат бергайсизлар.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ВА ЎЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИДА

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Ўзбекистон ССР халқ шоири Собир Абдулла (Собир Абдуллаев)нинг кўп миллатли совет адабиётини ривожлантиришдаги катта хизматларини ҳисобга олиб, унинг хотирасини абадийлаштириш тўғрисида қарор қабул қилдилар.

Фарғона область ижроия комитетига Қўқон шаҳридаги мактаблар ва кўчалардан бирига Собир Абдулла номини бериш: Тошкент шаҳар ижроия комитети ва Ўзбекистон Ёзувчилар союзига шоирнинг қабрига ёдгорлик тоши ўрнатиш топширилди.

Бухоро зардўзлик фабрикаси коллективи халқимизнинг талабига мос маҳсулотлар ишлаб чиқаришни кўпайтириш, уларнинг хилларини ошириш ҳамда сифатини яхшилаш йўлида муттасил изланмоқда. Бу соҳада ўнинчи беш йиллик учинчи йили қутлуғ келди. Агар ўтган йили давлат Сифат белгисига сазовор бўлган зардўзлик буюмлари еттита бўлган бўлса, ҳозир у ўнтага тенгдир. Бу, жами маҳсулотларнинг 22 процентини ташкил қилади. Бундан ташқари яқинда икки хил янги дўппи, аёллар ва болалар оёқ кийимларини тайёрлаш ўзлаштирилди.

Суратда: корхонанинг энг яхши чеварларидан Маърифат Жўраева ва зардўзлик цехи мастери Майрам Азизова.

А. Кудряшов фотоси.

ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНЛИ ТУРКИСТОН ҲАРБИЙ ОКРУГИ 60 ЁШДА

ВАТАН ҲИМОЯСИДА

МАМЛАКАТИМИЗДАГИ энг кекса ҳарбий округлардан бири бўлган Қизил Байроқ орденли Туркистон ҳарбий округи бугун ўзининг 60 йиллигини нишонламоқда. Бу сана округ жангчилари учун ҳам, округ қўшинларининг қисмлари жойлашган Ўзбекистон меҳнаткашлари учун ҳам улкан байрамдир. Совет халқи КПСС XXV съезди тарихий қарорларини амалга ошириш, ўнинчи беш йилликнинг улуғвор режаларини рўёбга чиқариш учун собитқадам кураш олиб бораётган бир пайтда шонли сана нишонланмоқда.

Совет халқи тинч ижодий меҳнат билан машғул. Лекин КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежнев Тинч океан флотида бўлганида таъкидлаганидек, чегараларимизнинг Ғарб томонида ҳам, Шарқ томонида ҳам қуролланиш пойгасини авж олдиришдан, ўзаро қўрқув ва душманлик вазиятини зўр бериб туғдиришдан манфаатдор кучлар ҳам бор. Шундай вазиятда халқимиз ва унинг Қуролли Кучлари Ватанимизнинг мудофаа қудратини ҳар томонлама мустаҳкамлаш, тинчлик душманларининг кирдикорларини ҳушёрлик билан кузатиб туришга мажбур бўлмоқдалар.

Ўртоқ Л. И. Брежнев Ватан посбонлари зиммасига конкрет вазифаларни қўйди: улар ўзларининг ҳарбий маҳоратларини, жанговар қобилиятларини ҳамиша ошириб боришлари, сиёсий тайёргарликларини такомиллаштиришлари лозим.

Совет Қуролли Кучларининг ажралмас қисми бўлган Қизил Байроқ орденли Туркистон ҳарбий округи қўшинлари Ватан олдидаги ўз бурчларини муқаддас билиб бажармоқдалар.

Жангчиларимиз округимизнинг 60 йиллиги байрамида кураш ва ғалабалардан иборат шонли йўлга ифтихор туйғулари билан назар ташламоқдалар. Ёш Совет Туркистон республикаси Улуғ Октябрь социалистик революциясининг зафарларини қаттиқ курашларда ҳимоя қилишига тўғри келди. Туркистон республикаси қўшинлари Шимолий, Закаспий, Фарғона ва Еттисув фронтларида уруш ҳаракатлари олиб борди.

Гражданлар урушининг Туркистондаги ўзига хос хусусияти шунда эдики, Совет ҳокимиятига қарши курашда интервенциячилар ва оқгвардиячилар билан бир сафда туриб босмачилар ҳам қаттиқ уруш қилди. Босмачилик ҳаракатининг социал негизи — сиёсий бандитизм сиёсати бўлиб бой феодаллар ва руҳонийлар бу ҳаракатнинг актив қатнашчилари эди. Қўрбошилар меҳнаткаш деҳқонларнинг бир қисми онгидаги миллатчилик ва диний хурофотлардан фойдаланиб, уларни ўз томонларида туриб курашишга жалб этган эдилар. Инглиз империалистлари босмачилар ҳаракатига катта ёрдам кўрсатдилар. Босмачилар маҳаллий аҳолини террор қилдилар, партия ва совет ходимларини ўлдирдилар, шаҳар ва қишлоқларни вайрон қилдилар.

Партия Марказий Комитети ва шахсан В. И. Ленин кўрсатмасига амал қилган Туркистон большевиклари Ўрта Осиё халқларининг иқтисодий ва ҳарбий қудратига, улуғ рус халқининг мададига таяниб, жуда катта қийинчиликларни бартараф этдилар ва Туркистонда Совет ҳокимиятини сақлаб қолдилар.

1919 йил 14 августда партия Марказий Комитети Туркистон фронтини тузиш ҳақида қарор қабул қилди. М. В. Фрунзе фронт қўмондони, В. В. Куйбишев эса революцион ҳарбий кенгаш аъзоси этиб тайинланди.

Туркистон фронти олдида Колчакнинг Жанубдаги армиясини йўқотиш, Оренбург ва Уралдаги оқ казак армияларини тор-мор келтириш Туркистон территориясидаги ички ва ташқи аксилинқилобий кучларни йўқ қилиб ташлаш вазифаси турарди. Туркфронт қўшинларини мустаҳкамлашда бутун Туркистон бўйлаб ўтказилган партия сафарбарлиги катта роль ўйнади.

Туркфронт қўшинларининг Ўрта Осиёда олиб борган қуролли кураши ўзига хос хусусиятларга эга эди. Бу ерда гарчи улкан ҳарбий ҳаракат майдони бўлмаса-да, ҳамма ерда жанг кетарди. Контрреволюцияга қарши қуролли курашнинг муваффақияти кўп жиҳатдан миллий масалани тўғри ҳал этишга боғлик эди.

В. И. ЛЕНИН Туркистон коммунистларига мурожаатида Туркистон халқлари билан тўғри муносабат боғлаш эндиликда Россия Социалистик Федератив Совет Республикаси учун, ҳеч муболағасиз айтиш мумкинки жуда катта, жаҳоншумул-тарихий аҳамиятга эгадир, деб таъкидлаган эди. Доҳийнинг ташаббуси билан 1919 йил 8 октябрда РКП(б) Марказий Комитети ва Халқ Комиссарлари Совети Ўрта Осиёга Бутунроссия Марказий Ижроия Комитети ва РСФСР Халқ Комиссарлари Советининг Туркистон ишлари бўйича комиссиясини юбориш ҳақида қарор қабул қилди. 1919 йил ноябрь ойида Ш. З. Элиава (раис), М. В. Фрунзе, В. В. Куйбишев Г. И. Бокий, Ф. И. Голошчекин, Я. Э. Рудзутакдан иборат комиссия Тошкентга келди. Комиссия меҳнаткашлар оммасини контрреволюцияни узил-кесил тор-мор келтиришга сафарбар этишда жуда катта партиявий-сиёсий иш олиб борди.

Туркфронт Бухоро амирлиги ва Хива хонлиги истибдод тузумларини тугатишда Ўрта Осиё меҳнаткашларига бебаҳо ёрдам берди. 1920 йилнинг биринчи ярмида Хиванинг амалдаги ҳокими Жунаидхоннинг асосий кучлари тор-мор келтирилди. 1920 йилнинг августида эса Бухоронинг революцион оммаси коммунистлар етакчилигида амирга қарши қўзғолон кўтарди. Музаффар халқ революцияси бошланди. Қўзғолончилар қуролли ёрдам кўрсатишни сўраб Туркфронт қўмондонлигига мурожаат қилдилар. Туркфронт қўшинлари ўзининг озодлик миссиясини бажаришга киришиб Бухоро меҳнаткашларига ёрдамга келди.

С. Е. БЕЛОНОЖКО,

генерал-полковник, Қизил Байроқ орденли Туркистон ҳарбий округи қўшинларининг қўмондони

Бухоро амирлигининг қулаши билан Совет Туркистонида сўнгги ички фронт ва жуда хавфли контрреволюцион марказ тугатилди.

Гражданлар уруши йиллари ва босмачиларга қарши курашда Фрунзе, Дибенко, Афанасенко сингари таниқли ҳарбий саркардалар бошчилик қилишди. Петров, Соколовский, Лучинский, Тимошков, Сайдаков, Ляшченко, Собир Раҳимов ва бошқа қўмондонлар ўзларининг қўмондонлик иродаларини шу ерда тоблашди.

Тинч қурилиш йилларида округ қўшинлари Совет ҳокимиятининг маҳаллий органларини мустаҳкамлашда фаол қатнашдилар. Юзлаб қизил аскарлар, командир ва комиссарлар маҳаллий Советларнинг аъзолари бўлиб, аҳоли орасида тарбиявий-сиёсий иш олиб бордилар.

Командирлар ва сиёсий органлар қизил аскарлар маҳоратини гражданлар уруши тажрибаси асосида оширдилар, тоғ-саҳро жойларида машқлар ўтказиб, уларнинг ғалабага бўлган иродасини чиниқтирдилар.

Фашистлар Германиясининг 1941 йил 22 июнда Ватанимизга хиёнаткорона ҳужуми билан жангчиларнинг ҳарбий ўқуви ва совет кишиларининг тинч бунёдкорлик меҳнати узилиб қолди. Бутун мамлакатда бўлгани каби Ўрта Осиё республикалари ва Қозоғистонда ҳам меҳнат аҳли Ватан ҳимоясига отланди. Округимизда фашист босқинчиларига қарши жанг қилиш учун озмунча ҳарбий қисмлар тузилгани йўқ. Машҳур Панфиловчи ва 83-тоғ-ўқчи дивизиялари, жангларда гвардиячи номини олган Қизил Байроқ ва Ленин орденли 17-дивизия, Ватанга етмиш нафар Совет Иттифоқи Қаҳрамони етказиб берган 69-Қизил Байроқ орденли ўқчи дивизияси, бошқа қисм ва қўшилмалар шулар жумласидандир.

Кавказда А. А. Лучинский қўмондонлигидаги 83-Туркистон тоғ-ўқчи дивизияси актив ҳаракатлар олиб борди. Худди ўша ерда генерал Собир Раҳимов қўмондонлигида Тошкентда ташкил этилган дивизия ҳам мардонавор жанг олиб борди. Уч ой мобайнида бу дивизия саккиз минг гитлерчини ер тишлатди.

Округ ветерани генерал И. Е. Петров юксак жасорат, катта ташкилотчилик қобилиятларини намойиш қилди.

Бутун армиямиз каби округимиз жангчилари ҳам Ватан озодлиги ва мустақиллиги учун олиб борилган жангларда совет халқининг доимий ёрдами ва қўллаб-қувватлашини ҳис этиб турдилар. Ўрта Осиё ва Қозоғистон меҳнаткашлари армияга ўзларининг энг яхши фарзандларини юбордилар. Совет Иттифоқи Қаҳрамони юксак унвонига сазовор бўлганлар орасида ўзбек халқининг 75, туркман халқининг 16, тожик халқининг 15, қирғиз халқининг 12 фарзанди борлиги бунинг ёрқин далилидир.

Уруш йиллари Туркистон ҳарбий округида янги-янги отрядлар ташкил этилиши билан бирга яна бир масъулиятли вазифани бажаришга тўғри келди. 1921 йилда тузилган Совет—Эрон шартномасига биноан 1941 йил 25 августда жанубий чегараларимизнинг хавфсизлиги манфаатларини кўзлаб Эронга совет қўшинлари киритилди. Бу давлат аҳамиятига эга бўлган вазифани бажаришда Ўрта Осиё, ҳозирги Туркистон ҳарбий округининг қўшилмалари ва қисмлари қатнашди. Округимиз жангчилари Эронда бўлган пайтларида совет жангчисининг шарафи ва қадр-қимматини баланд тутдилар.

Улуғ Ватан уруши совет халқининг Буюк ғалабаси билан тугагач, давлатимиз Қуролли Кучларни анча қисқартирди. Миллионлаб жангчилар тинч, бунёдкорлик меҳнатига қайтишди. Округ қўшинлари айни пайтда Ватанимиз даҳлсизлигининг муносиб қўриқчилари бўлиш йўлида ўз маҳоратларини тинмай такомиллаштирдилар. Округ жангчиларининг Ўзбекистон меҳнаткашлари билан дўстлиги мислсиз мустаҳкамланди. Бу дўстлик 1966 йил 26 апрелда республика пойтахтида юз берган зилзила оқибатларини бартараф этишда яна бир бор синовдан ўтди. Жангчилар ярим йилдан сал кўпроқ вақт ичида Сергели йўлдош шаҳрини қуриб беришди.

ОКРУГ жангчилари оталари ва акаларининг жасоратига муносиб бўлиш учун ўз қисмларининг тайёргарлиги ҳамиша юксак даражада бўлишига катта эътибор бермоқдалар. 1965—1969 йилларда жанговар ва сиёсий тайёргарликдаги муваффақиятлари учун 6353 жангчи СССР орден ва медаллари билан мукофотланди. Округнинг қатор қисмлари ҳукумат мукофотларига сазовор бўлди. 1968 йилда округнинг ўзи ҳам юксак ҳукумат мукофотига сазовор бўлди — Қизил Байроқ ордени билан тақдирланди.

1969 йил августда округ ҳаётида муҳим ўзгаришлар юз берди. Туркистон ҳарбий округи базасида Туркистон ва Ўрта Осиё ҳарбий округлари ташкил этилди.

Шундан кейинги йиллар ҳам тинимсиз ўқиш ва тобланиш йиллари бўлди. Ҳарбий ва сиёсий тайёргарликдаги муваффақиятлари учун 1970—1973 йилларда 3295 ҳарбий хизматчи орден ва медаллар билан мукофотланганлиги шундан далолат бериб турибди.

Совет халқи герман фашизми устидан қозонган Ғалабанинг 30 йиллиги нишонланган 1975 йилда округ жангчилари республика меҳнаткашлари билан биргаликда ёдгорликлар ва обелисклар ёнида ўтказилган манифестацияларда қатнашдилар, бирoдарлик қабристонларига, мангу машъала ёндирилган жойларга гулчамбарлар қўйдилар. Маҳаллий партия ва совет органларининг ташаббуси, жангчиларимизнинг актив иштироки билан уруш қаҳрамонларига юзлаб янги ёдгорликлар ўрнатилди, жанговар шон-шуҳрат музейлари, хоналари ва бурчаклари очилди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика ҳукуматининг жуда катта ғамхўрлиги, офицерларимиз, сержантларимиз ва солдатларимизнинг ғайрат-шижоати туфайли ғоят қисқа вақт — ниҳояти тўрт ой ичида Тошкентда ноёб архитектура иншооти — Қизил Байроқ орденли Туркистон ҳарбий округининг уч қаватли музей биноси қуриб битказилди.

Командирлар, сиёсий органлар ва партия ташкилотлари КПСС XXV съезди қарорларини бажара бориб, шахсий составни ғоявий-сиёсий руҳда тарбиялашда, қўшинларнинг ҳарбий тайёргарлигини яхшилашда катта натижаларга эришмоқдалар. Комсомоллар, армия ёшларининг ҳаёти ғоят мароқли ўтмоқда. Округ ҳарбий хизматчиларининг аксарияти ВЛКСМ аъзоларидир. Комсомол ташкилотлари сиёсий органлар ва партия ташкилотлари ёрдамида ёшларни коммунистик ғоявийлик, совет ватанпарварлиги, интернационализм, юксак уюшқоқлик ва интизом руҳида тарбияламоқдалар.

Ватанимиз жанубий сарҳадларининг посбонлари ҳақида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, шахсан КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ Ш. Р. Рашидов, республика ҳукумати ва Ўзбекистоннинг барча меҳнаткашлари катта ғамхўрлик кўрсатмоқдалар.

Округ жангчиларининг Ўзбекистон меҳнаткашлари билан дўстлиги пўлатдан ҳам мустаҳкам, гранитдан ҳам маҳкамдир. Бу дўстлик кундалик ҳаётимизда ҳар жиҳатдан намоён бўлмоқда. Округ коммунистлари ва комсомоллари маҳаллий, республика партия, комсомол ташкилотлари составидан муносиб жой олганлар, халқ депутатлари Советларига сайланганлар.

Саноат ва қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариши илғорлари, олимлар, ёзувчилар, партия, совет, касаба союз ва комсомол ходимлари округ ҳарбий қисмларининг шахсий состави олдида тез-тез чиқиб турадилар. Ўз навбатида генераллар ва офицерларимиз завод ва фабрикаларнинг, колхоз ва совхозларнинг, муассаса ва ўқув юртларининг коллективлари билан мунтазам учрашиб турибдилар.

Туркистон ҳарбий округи жангчилари республика меҳнаткашларининг ижтимоий ҳаётида фаол қатнашмоқдалар, сиёсий, хўжалик вазифаларни бажаришда актив ёрдамлашмоқдалар.

Кекса авлоднинг жанговар шон-шуҳрати округ жангчиларини ҳарбий маҳоратнинг янги чўққиларини эгаллашга, социалистик Ватанга, коммунизм бунёдкори — совет халқига сидқидилдан хизмат қилишга даъват этади.

ПАРТИЯ БИЛАН БИРГА МЕҲНАТ ВА ЖАСОРАТ САРИ!

«ВЛКСМ XVIII съезди якунлари ва ёшларнинг Бутуниттифоқ анжуманига КПСС Марказий Комитетининг табригида ҳамда КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежневнинг нутқидан комсомол ташкилотлари учун келиб чиқадиган вазифалар»—3 май куни Санъат саройида Тошкент политехника институти комсомол активининг бўлиб ўтган йиғилиши кун тартибига ана шу масала қўйилган эди. Йиғилишда Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг биринчи секретари Э. Ғ. Ғафуржонов доклад қилди.

Йиғилишда сўзга чиққан студентлар, ёш ўқитувчилар ВЛКСМ XVIII съезди қарорларининг ёшлар учун жуда катта аҳамиятга эга эканлигини таъкидлаб, улуғ Ленин ишига хизмат қилишга, Леонид Ильич Брежнев ўртага қўйган вазифаларни муваффақиятли бажаришга бутун кучларини сарфлашга ёшларнинг қизғин истагини изҳор этдилар. Ўқув группаларида бўлғуси мутахассисларнинг ўз вазифаларига онгли муносабатда бўлишларини, студентларнинг ижодий ташаббусини шакллантиришда комсомол ташкилотларининг ролини янада оширишга қаратилган таклифлар киритилди.

Йиғилиш иштирокчилари ВЛКСМ XVIII съездининг ёшларни янги зафарларга отлантирувчи якунларини якдиллик билан маъқуллаганликларини изҳор этиб, бутун билимимизни ва қалбимиз ҳароратини партияга, Ватанга бағишлаймиз, Ленин комсомолининг 60 йиллигини муносиб кутиб оламиз, деб ишонтирдилар.

(ЎзТАГ).

ЯНГИ ГАЗЕТА

ТЕРМИЗ («Совет Ўзбекистони» мухбири). Қумқўрғон район партия комитети ва халқ депутатлари район Советининг органи — «Меҳнат шарафи» газетасининг биринчи сони босмадан чиқди. Газета район партия комитетининг биринчи секретари, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ч. Алматовнинг «Қумқўрғоннинг улкан истиқболлари» сарлавҳали мақоласи билан очилади.

«Партия бор жойда ютуқ бор, ғалаба бор» умумий сарлавҳаси остида берилган кўпгина муҳим материаллар газетхонлар диққатини жалб этади.

А. ХАЛИЛОВ.

МЕЛИОРАТОРЛАР ШИЖОАТИ

Наманган областининг ирригаторлари баҳорги ишларни яхши якунламоқдалар. Улар экинларнинг суғориладиган давригача қилиниши зарур бўлган ишларни барвақт бажариб қўйдилар. «Наманганводстрой» трестининг барча коллективлари меҳнат календаридан икки ой ўзиб ишламоқдалар. Бундай катта резерв мелиораторларнинг Москва ҳамда Тошкент илғор ишчиларидан ўрнак олиб, СССР янги Конституцияси қабул қилинган куннинг бир йиллигини уч йиллик топшириқни бажариш билан кутиб оламиз, деган мажбуриятни қабул қилишларига, кўпчилик муҳим объектларни муддатидан олдин фойдаланишга топширишни планлаштиришларига имкон берди.

Бундай улуғвор ишларни бажариш учун трестнинг барча коллективлари ўртасида социалистик мусобақа қизғин тус олмоқда. Бу меҳнат беллашувида трест қурилиш-монтаж бошқармасининг скрейперчиси Эркин Содиқов олдинда бормоқда. У бир сменада икки сменада бажариладиган ишни адо этишга эришмоқда.

Партия XXV съездининг делегати, коммунист Эркин Содиқов Марказий Фарғона ерларини ўзлаштиришга аҳд қилган кўпдан-кўп фидокорлар орасида яхши ўрнак бўлмоқда. Бундан ташқари у ажойиб механизатор ёшларнинг дўсти ва меҳрибон мураббийсидир. У ўзи бошқараётган бригададаги беш механизатор йигитга юксак унумдорликка эришишнинг илғор усулларини ўргатаётир. Улар ҳам янги ерларни очишда, барханларни суришда графикдан ўзиб меҳнат қилишяпти.

Бундай ютуқларга бригада республикадаги ва мамлакатдаги илғор бинокорлар тажрибасини кенг қўллаганликлари туфайли эришаётирлар. Чунончи, бундан уч йил муқаддам бу бригада мамлакатимизнинг машҳур бинокори, зеленоградлик Николай Злобин методи асосида ишлайлик, деган ташаббус билан чиқди. Бригадирнинг бу таклифи ҳаммага маъқул тушди. Трестда бу ташаббус қўллаб-қувватланди. Натижада бригада пудрати усулида иш юритиш бу ерларда ҳам тўла оқланди. Аввало меҳнат унумдорлиги бир ярим баравар ошди, ишнинг сифати кўтарилди. Трест коллективлари орасида бу бригаданинг ташаббуси асосида ишлаётган коллективлар сони анча кўпайди.

СУРХОНДАРЁ ОБЛАСТИ. Термиз районида беда ва ўт ўриш тезкорлик билан давом эттирилаётир. Райондаги Калинин номли колхоз миришкорлари бу йил 1800 тонна сенаж ва мўл-кўл ем-хашак жамғариш учун астойдил меҳнат қиляптилар. Бедазорларда ўнлаб ўриш агрегатлари юксак унумларда ишлатилаётир. Бедаси ўриб олинган майдонлар пешма-пеш қондириб суғорилмоқда. Суратларда: (юқорида) илғор механизаторлардан Чўлибой Худойбердиев (чапда) ва Абдулла Ялканов ўртоқлар. Пастда эса беда ўрими.

И. Хўжаев фотолари, (ЎзТАГ).

САМАРАДОРЛИК ЙЎЛИДАН

Тошкент шаҳрига туташ бўлган районимиз колхоз ва совхозлари сабзавотчиликка ихтисослашган д и р. Зиммамизга шаҳарликларни сабзавот, картошка, мева ва узум билан таъминлаш вазифаси юклатилган. Айни вақтда мамлакатимизнинг саноат марказлари, Сибирь ва Узоқ Шарқ меҳнаткашларига ҳам кўплаб сабзавот, мева ва узум етказиб бермоқдамиз.

Район партия комитети колхоз ва совхозларнинг коллективлари ўз зиммаларига юклатилган ғоят муҳим вазифани яхшироқ бажаришларини, маҳсулот етиштириш ва тайёрлашни тобора кўпайтиришларини таъминлашни ўзининг биринчи даражали иши деб билади. Шу туфайли бу масала билан кун сайин шуғулланмоқда, ишлаб чиқаришнинг самарадорлигини ошириш ва иш сифатини яхшилашга эришмоқда. Асосий эътибор сарфланган меҳнат, маблағ, ўғитлардан кўпроқ самара кўриш, ички резервлардан тўлароқ фойдаланиш ҳамда ҳар гектар ердан имкони борича кўпроқ ҳосил олишга қаратилмоқда. Шу туфайли район хўжаликларида ҳосилдорлик йил сайин ошиб, ялпи маҳсулот миқдори кўпаймоқда.

Масалан, 1971 йили ҳар гектар ердан 176,8 центнердан сабзавот ва 94 центнердан картошка, 1975 йили эса 218 центнердан сабзавот ва 113 центнердан картошка олинган эди. Ўтган йили 3464 гектар майдоннинг ҳар гектарида ўрта ҳисобда 254 центнердан сабзавот ва 965 гектар майдоннинг ҳар гектарида 130 центнердан картошка етиштирилди. Мева ва узумнинг ҳосили ҳам ана шундай мўл бўлди. Боғ ва токзорлардан 7550 тоннага яқин мева ва 4880 тонна узум йиғиштириб олинди.

Бундан бир неча йил илгари райондаги бир қатор хўжаликларда экинлардан жуда кам ҳосил олинар, қабул қилинган социалистик мажбуриятлар ва белгиланган давлат планлари бажарилмай қоларди. Район партия комитети қолоқ хўжаликларда ҳам ҳосилдорликни ошириш, уларни ўрта даражадаги ва илғор хўжаликлар қаторига кўтариш чораларини кўрди.

Орджоникидзе номли колхоз ана шундай хўжаликлардан бири эди. Бу ерда илгари ҳар гектар ердан олинган сабзавот ҳосили 110-120 центнердан ошмасди. Картошка ва бошқа экинлардан ҳам ана шундай кам ҳосил олинарди. Бунга колхоз раҳбарлари ишлаб чиқариш билан юзаки шуғулланганликлари, экинларни қулай агротехника муддатларида экиш, уларни сифатли парвариш қилиш ва мўл ҳосил етиштириш учун колхоз аъзоларининг курашини ташкил эта олмаганликлари сабаб бўлиб келди. Район партия комитети бу хўжаликни тажрибали, ташаббускор, ташкилотчилик қобилиятига эга бўлган кадрлар билан мустаҳкамлашни лозим топди. Хўжаликка раҳбарлик қилишнинг уддасидан чиқа олмаганликлари учун вазифаларидан бўшатилган колхоз раҳбарлари ўрнига илгари «Ўзбекистон ССР 50 йиллиги» колхозида кўп йиллар мобайнида бригада бошлиғи, Карл Маркс номли колхозда партия ташкилотининг секретари бўлиб ишлаб, хўжаликка раҳбарлик қилиш санъатини ўрганган Султон Ғиёсовни правление раислигига, ишчан ходим Собир Айтбоевни эса партия ташкилоти секретарлигига тавсия этди.

Район партия комитети колхозга янги кишиларни раҳбар қилиб юбориш билан чекланмади. Уларга, даставвал, колхоз аъзолари ўртасида жуда бўшашиб кетган меҳнат интизомини мустаҳкамлашда, сабзавоткорларда ўзларининг кучига, суғориладиган ерларнинг имкониятига, ер-сув шароитининг бошқа хўжаликларникидан ёмон эмаслигига ишонч ҳосил қилишда, ҳосилдорликни ошириш ва маҳсулот етиштиришни кўпайтириш учун экинларни белгиланган муддатда экиш, уларни агротехника қоидалари асосида сифатли парвариш қилиш ва етиштирилган ҳосилни нобуд қилмай йиғиб-териб олиш зарурлигини уларнинг онгига сингдиришда яқиндан амалий ёрдам берди.

Натижада узоқ йиллар мобайнида қолоқ ҳисобланиб келган бу колхоз аста-секин юксалиб, аввал ўрта даражадаги, сўнг эса илғор хўжаликлар даражасига кўтарилди. Ўтган йили колхоз 245 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 283 центнердан сабзавот олиб, районда энг юқори кўрсаткичга эришди. Давлатга пландан ташқари бир неча юз тонна маҳсулот сотди. Колхоз аъзолари бу йил ҳосилдорликни янада ошириб, 7 минг тонна маҳсулот етиштириш ва унинг 6500 тоннасини давлатга сотиш мажбуриятини олишди.

«Хасково» совхози ҳам кейинги йилларда илғор хўжаликлар қаторига кўтарилди. Ўтган йили совхоз деҳқонлари сабзавот, картошка, мева ва узумдан мўл ҳосил етиштирдилар. 362 гектар майдонга экилган сабзавотнинг гектаридан 263 центнердан, 150 гектар майдондаги картошканинг гектаридан эса 140 центнердан ҳосил олинди. Давлатга 9400 тоннадан зиёд сабзавот, 1676 тонна картошка, 720 тонна мева ва узум етказиб берилди. Бундан уч-тўрт йил илгари эса бу ерда ҳар гектар ердан олинган сабзавотнинг ҳосили 200 центнерга, картошканинг ҳосили 100 центнерга ҳам етмасди. Район партия комитети хўжаликни раҳбар кадрлар билан мустаҳкамлаш мақсадида ишлаб чиқаришнинг моҳир ташкилотчиси сифатида танилган, қишлоқ хўжалик фанлари кандидати Турғун Бегматовни совхоз директорлигига, қишлоқ хўжалик фанлари кандидати Шариф Хўжаевни эса совхоз партия ташкилоти секретарлигига юборганидан кейин хўжаликда ана шундай ўзгариш юз берди.

Бу ташаббускор, ташкилотчи ва янгиликка интилувчи ходимлар агротехника фани ютуқларини ишлаб чиқаришга кенг жорий этдилар, деҳқончилик маданиятини юксалтиришга алоҳида эътибор бердилар. экинларни экиш, парвариш қилиш ва етиштирилган ҳосилни йиғиштириб олишни энг қулай муддатларда амалга оширишни таъминладилар.

Совхоз коллективи тобора олға интилмоқда, янада юксак марраларни эгаллашни кўзламоқда. Бу йил ҳар гектар ердан 313 центнердан сабзавот олиш ва 11576 тонна маҳсулот етиштириб, давлатга пландаги 7600 тонна ўрнига 9 минг тонна сабзавот, шунингдек кўп миқдорда картошка, мева ва узум топширишни мўлжалламоқда.

Партиявий ишнинг самарасига, амалга оширилган ташкилий ва сиёсий тадбирларнинг натижасига белгиланган халқ хўжалик планлари ва қабул қилинган социалистик мажбуриятлар қандай бажарилганлигига қараб баҳо берилади. Шу нуқтаи назардан ўтган йил самарали йил бўлди. Улуғ Октябрнинг шонли 60 йиллиги шарафига қабул қилинган юксак социалистик мажбуриятлар муваффақиятли адо этилди. Давлатга ҳаммаси бўлиб 118 минг тонна маҳсулот, шу жумладан 101 минг тонна сабзавот топширилди.

Район партия ташкилоти ишлаб чиқаришнинг самарадорлигини ошириш мақсадида амалга оширган тадбирлар, колхоз ва совхозларнинг коллективлари Бутуниттифоқ социалистик мусобақасига қўшилиб қилган фидокорона меҳнат, ишлаб чиқаришни юксалтириш, маҳсулот етиштиришни кўпайтиришда эришилган улкан муваффақиятлар муносиб тақдирланди. Район Бутуниттифоқ социалистик мусобақасининг ғолиби деб топилди. Унга КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғи берилди.

Бу йил давлатга 122 минг тонна маҳсулот, шу жумладан 100 минг тонна сабзавот, кўп миқдорда дон, гўшт, сут, тухум ва бошқа маҳсулотлар топшириш мажбуриятини олганмиз. Барча хўжаликларда баҳорги дон, эртаги сабзавот ва картошка экиш қулай агротехника муддатларида сифатли қилиб ўтказилди. Ҳозир экинларни парвариш қилиш қизғин давом эттирилмоқда. Район партия комитети бу йил сабзавот, картошка, мева ва узумдан мўл ҳосил олиш ва шу тариқа белгиланган халқ хўжалик планлари ҳамда қабул қилинган юксак социалистик мажбуриятларнинг муваффақиятли бажарилишини таъминлаш чораларини кўради. Омма ўртасида олиб бориладиган ташкилотчилик ва сиёсий ишларнинг асосий эътибори ана шу мақсадга қаратилмоқда.

Р. ҚАМБАРОВ,
Ўзбекистон КП Калинин район комитетининг биринчи секретари.

ҒЎЗА ЧИН БАРГ ЧИҚАРДИ

НАМАНГАН [«Совет Ўзбекистони» мухбири]. КПСС Марказий Комитетининг 1 Май чақириқларидан руҳланган Поп районидаги Ленин орденли Ленин номли совхоз деҳқонлари зарбдор йилда она-Ватанга 17 минг тонна «оқ олтин» етказиб бериш мажбуриятини олиб, ғўза парваришини кун сайин кучайтирмоқдалар. Социалистик Меҳнат Қаҳрамони М. Эргашев ҳамда И. Ҳошимхонов, А. Султонов бошқараётган бўлимларда ғўза ниҳолларининг биринчи парвариши тугалланди. Барча майдонларда яганалаш ва озиқлантириш ишлари ўтган йилдагидан бир ҳафта илгари сифатли ўтказилди. Бу ишда А. Умаров, М. Раҳматуллаев, А. Холбоев, Л. Мирбобоев сингари механизаторлар намуна кўрсатдилар.

Ғўза парвариши ўз вақтида сифатли ўтказилаётгани ниҳолларнинг барқ уриб ривожланишига ёрдам бермоқда. Совхознинг Пунгон массивида ташкил этилган А. Мамадалиев, Н. Мирзаев ўртоқлар бошлиқ бригада ва звеноларда ғўза чин барг чиқарди. Икки марта сифатли культивация қилиниб, вақтида озиқлантирилган ғўзалар кунда бир яшнамоқда.

Райондаги «Найман», «Навбаҳор», «Правда», «Партия XXII съезди», Жданов номли хўжаликларда ҳам ғўзани органик ва минерал ўғитлар билан озиқлантириш, культивация ва яганалаш ишлари қизғин тус олган.

Т. НАЗИРОВ.

ЛЕКТОР—ҒОЯВИЙ КУРАШЧИ

Низомий номли Тошкент Давлат педагогика институти ректорати ва партия комитети КПСС XXV съезди қарорлари асосида лекция пропагандасини янада яхшилашга катта эътибор бермоқдалар. Маълумки, лекция пропагандаси совет кишиларининг илмий дунёқарашини, актив ҳаётий позициясини, юксак ғоявий, сиёсий ва маънавий фазилатларини шакллантиришнинг таъсирчан омили бўлиб қолди. Шу жиҳатдан институт ижтимоий фанлар ўқитувчилари ўзларини ана шу муҳим ишга сафарбар этмоқдалар.

Шу кунларда институтнинг ўқитувчилар коллективи саноат корхоналарида, муассасаларда, маҳаллаларда, ётоқхоналарда бўлиб, меҳнаткашларга партиянинг ички ва ташқи сиёсатини, Ўзбекистон ССР янги Конституциясини тушунтирмоқдалар ҳамда КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси ўртоқ Л. И. Брежневнинг ВЛКСМ XVIII съездидаги нутқини, Сибирь ва Узоқ Шарққа қилган сафарлари якунларини ва унинг аҳамиятини кенг пропаганда қилмоқдалар. Институтнинг бу катта лекторлари отряди институтнинг «Билим» жамиятига уюшганлар. Яқинда шу жамиятнинг пленуми бўлди.

Пленум КПСС Марказий Комитетининг лекция пропагандасининг аҳволи ва уни яхшилаш тадбирлари тўғрисидаги қарорига бағишланди. Бу масала юзасидан институт партия комитетининг секретари доцент К. Юсупов доклад қилди. Пленумда лекция пропагандасини янада яхшилаш истиқболлари ҳақида кўпдан-кўп фикрлар баён қилинди.

Пленумда лекция пропагандасини янада яхши йўлга қўйиш, унинг ҳаёт билан алоқадорлигини кучайтириш, меҳнаткашларни фан-техника тараққиёти ўртага қўлётган актуал вазифаларни ҳал қилишга бағишланган қарор қабул қилинди.

А. РАҲИМОВ,
«Совет Ўзбекистони»нинг штатсиз мухбири.

ЯНГИ УРФ-ОДАТЛАР ТУРМУШГА ТАТБИҚ ЭТИЛСИН

28 апрель куни Тошкентда бўлиб ўтган область илмий-амалий конференциясига «Меҳнаткашларнинг турмуш маданиятини юксалтиришда прогрессив урф-одатларнинг роли» ҳақидаги масала қўйилган эди. Конференция қатнашчилари оилавий, маиший ва меҳнат урф-одатлари тўғрисида қилинган бир қанча докладларни тингладилар, бундай урф-одатларни турмушга татбиқ этиш борасида орттирилган тажрибаларни бир-бирлари билан баҳам кўрдилар. Замонавий никоҳ тўйларини ўтказишга алоҳида эътибор берилди.

(ЎзТАГ).

РАЙОН СОВЕТИНИНГ СЕССИЯСИ

САМАРҚАНД («Совет Ўзбекистони» мухбиридан). Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармони билан янги ташкил қилинган халқ депутатлари Қўшработ район Советининг сессияси бўлди. Сессияда ташкилий масала кўрилди. Депутат Ч. Мўминов халқ депутатлари район Совети ижроия комитетининг раиси қилиб сайланди.

Л. ЭРГАШЕВ.

ҳалқаро воқеалар

ТАСС МУХБИРЛАРИ ХАБАР ҚИЛАДИ

УЛКАН ҚИЗИҚИШ

«Леонид Брежнев. Ҳаёт саҳифалари» — ранг-баранг безатилган шу номдаги китоб АҚШ пойтахтининг 14 та энг йирик китоб магазинига чиқиши биланоқ вашингтонликларнинг зўр қизиқишига сазовор бўлди.

Америкадаги энг йирик нашриётлардан бири — «Саймон энд Шустер» чоп этган бу китоб Л. И. Брежневнинг ҳаёти ва унинг КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси лавозимидаги фаолияти тўғрисида, Совет Иттифоқида коммунистик жамият қурилишига, бутун инсониятнинг тинчлиги ва социал тараққиёти йўлидаги курашига шахсан жуда катта ҳисса қўшганлиги ҳақида ҳикоя қилади.

«Бу китоб СССР билан АҚШ ўртасидаги ҳамжиҳатлик ишига қўшилган жуда катта ҳиссадир», — деб уқтирилади нашриёт тайёрлаган реклама проспектида. «Китобдан Л. И. Брежневнинг асосий халқаро проблемалар — кескинликни юмшатиш, қуролсизланиш, тинч-тотув яшаш хусусидаги шахсий фикрлари, унинг ғарбдаги турли раҳбарлар билан, жумладан Америка президентлари билан учрашувлари тўғрисидаги ҳикоялар ўрин олган».

«Саймон энд Шустер» нашриётининг таъкидлашича, «Леонид Брежнев. Ҳаёт саҳифалари» китоби, чамаси, «совет раҳбарининг сиймосини батафсил тасвирлайдиган, ғоят юксак аҳамиятга эга бўлган, кенг оммавий ва теран тасвирли» АҚШдаги биринчи асардир.

Ноширлар совет раҳбарининг «Америка китобхонига» деб махсус ёзиб берган муқаддимасини алоҳида уқтирмоқдалар. Бу муқаддимада Л. И. Брежнев совет халқининг АҚШ халқи билан тинчлик ва дўстликда яшашга кескинликни юмшатишга ва ҳамкорликни мустаҳкамлашга, қуролсизланишга ва ядро ҳалокати хавфини камайтиришга эришишга интилаётганлигини таъкидлаган.

КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раисининг «Вашингтон пост» газетасида эълон қилинган портрети остига «Менинг таржимаи ҳолим бутун совет халқи таржимаи ҳолининг бир қисми, деб ҳисоблайман» деган сўзлар ёзилган. «Леонид Брежнев — зўр сиёсий талант соҳиби бўлган инсон. XX аср тарихидаги энг катта сиймодир», — деб таъкидлайди газета.

(ТАСС).

ЕР ЮЗИДА ТИНЧЛИК МАНФААТЛАРИ ЙЎЛИДА

Ғарбий Германиядаги бир қанча нашриётлар КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежневнинг ГФРга қиладиган визити муносабати билан махсус асарларни нашрга тайёрлади.

Мюнхендаги машҳур «Бертельсман» нашриёти КПСС ва Совет давлати раҳбарининг визити арафасида «Леонид Ильич Брежнев. Ҳаёт саҳифалари» номли китобни чиқармоқда. ГФРдаги нашри учун Л. И. Брежнев махсус сўзбоши ёзди.

Тинчликни сақлаб қолиш, урушнинг олдини олиш ҳозирги вақтда барча халқлар учун ғоят муҳим вазифадир. Мен бунга қатъий аминман, деб ёзади Л. И. Брежнев. Совет халқи тинчликсевар халқдир. Бизнинг мамлакатимиз кескинликни юмшатишни мустаҳкамлаш учун, сиёсий соҳада кескинликни юмшатишни ҳарбий соҳада кескинликни юмшатиш билан тўлдириш учун актив кураш олиб бормоқда. Шу мақсадда биз кўпгина конкрет ва реал таклифларни ишлаб чиқдик ва киритдик.

СССР билан ГФР ўртасидаги муносабатларнинг ривожи тўғрисида гапириб, мен 1970 йил август ойида Москвада Совет Иттифоқи билан Федератив республика ўртасида имзоланган Шартноманинг аҳамиятини алоҳида таъкидлаб ўтишни истайман. Бу ҳақиқатан ҳам тарихий ҳужжатдир. Шартнома мамлакатларимиз ўртасидаги муносабатларда катта бурилишни белгилаб берди ва Европанинг барқарор тинч-тотув яшаш ва ўзаро фойдали ҳамкорлик даврига ўтишига кўмаклашди.

Гражданларнинг, айниқса ёш авлоднинг онгида тинчлик ва халқлар дўстлиги ғояси, ўзаро ишонч, конструктив руҳ қарор топиши учун барча зарур ишларни қилиш — жуда муҳим деб ёзади сўзбошининг охирида Л. И. Брежнев. Ва мен шу жиҳатдан қараганда ГФРда ушбу китобнинг нашр этилиши бир-биримизни тушунишга ва демак мамлакатларимиз халқлари ўртасида ўзаро ишончни мустаҳкамлаш каби катта ва зарур ишга қўшимча ҳисса бўлиб қўшилишига умидвор бўлишни истайман.

Л. И. Брежневнинг «Кичик ер» номли эсдаликлари Мюнхендаги «Дамнитц» нашриёти томонидан алоҳида китоб қилиб чиқарилди. Машҳур ёзувчи Фридрих Хитцер шу китобга ёзган сўзбошида «КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси жаҳонда биринчи социалистик давлатга қарши фашизм бошлаб берган вайронгарчилик урушини ўз бошидан кечирган халқ авлодига мансуб кишидир», деб таъкидлайди.

Л. И. Брежнев барча мамлакатларнинг меҳнаткашлари учун тинчлик ва осойишта истиқбол гарантиялаб берилиши йўлида ҳормай-толмай курашмоқда, деб уқтиради Ф. Хитцер. КПСС XXV съезди ва СССР янги Конституциясининг қабул қилиниши бунинг учун ёрқин мисол бўла олади. СССРнинг янги Конституцияси тинчлик ва халқаро хавфсизлик сиёсатини ўтказиш мажбуриятини тантанали равишда ўз зиммасига олади, деб ёзилган жаҳондаги ягона конституциядир.

«Кичик ер» — кўп йиллар давомида ўз фаолиятини жаҳон сиёсатини энг юксак даражада ҳал қилишга бағишлаган ва ҳозир ҳам кечирган кунлари учун чуқур ҳаяжонланаётган сиёсий раҳбарнинг эсдаликларидир, дейилади сўзбошининг охирида.

(ТАСС).

МУСТАҲКАМЛАНАЁТГАН ҲАМКОРЛИК

СССР билан Покистон Республикаси ўртасида дипломатия муносабатлари ўрнатилган кунга 1 майда 30 йил тўлди. Иккала мамлакат ўртасидаги ҳамкорлик турли соҳаларда ўсиб, мустаҳкамланмоқда. Карочи металлургия заводининг қурилиши бу ишда муҳим босқич бўлди.

Совет Иттифоқи кўмагида олиб борилаётган қурилиш кўлами бизни қойил қолдирмоқда, деди мамлакат президенти вазифасини ижро этувчи Анвар ул-Ҳақ. А. Ҳақ қурилаётган объект билан танишиб бўлгач, белгиланган ишларнинг ҳаммаси планга қатъий мувофиқ равишда амалга оширилаётганлигини қайд этди, деб хабар қилади АПП ахборот агентлиги. Биринчи домна печи 1980 йил сентябрида ишлай бошлайди, 1981 йилдан эътиборан мамлакат ўз пўлатини олади. Покистон оғир индустриясининг бу тўнғич корхонаси мамлакат олдида турган кўпгина иқтисодий муаммоларни ҳал этади ва аҳолини иш билан яхшироқ таъминлашга кўмаклашади, деб таъкидлади А. Ҳақ.

А. Ҳақ ҳурматли меҳмонлар китобига қуйидагиларни ёзиб қўйди: «Қилинган ишлар комплекси ўз кўламлари билан кишини ҳайратга солади. Давлат тарихида мисли кўрилмаган азим металлургия корхонаси бунёд этилаётганлиги ҳозирнинг ўзидаёқ кўриниб турибди. Қурилишда ишлаётган Совет ва Покистон мутахассислари ўртасидаги муносабатларда амалий ва ўртоқлик муҳити вужудга келганлигини таъкидлаб ўтмоқчиман. Ишларни ниҳоясига етказишда янгидан-янги меҳнат муваффақиятлари тилайман».

[ТАСС].

ПЕКИН ПИНОЧЕТНИ МАҚТАМОҚДА

Пекин Сантьягога юборган янги элчи Ху Чэн-фан Пиночетга «раис Хуа Го-фэндан ва УХВМ доимий комитетининг раиси Е Цзянь-индан шахсий фароғат истаб билдирган тилакларини» топширди. Хитой дипломати исёнчилар бошлиғига ишонч ёрлиқларини топшира туриб айтдики, Пекинда «Чилига хайрихоҳлик билан қарамоқдалар» ва хунтанинг сиёсатини, айниқса, иқтисодий соҳадаги сиёсатини табрикламоқдалар. Маълумки, бу сиёсат Чилининг табиий бойликларини чет эл, биринчи навбатда Америка концернларига сотиб юборишга асосланган ва миллион-миллион чилиликлар учун очлик ҳамда муҳтожликларни келтирмоқда.

Кузатувчиларнинг фикрича, ХХР янги элчисининг Чилига келиши иккала мамлакат ўртасидаги яқинлашувнинг янги босқичидан дарак беради.

Маълумки, маочи раҳбарлар Чилидаги ҳарбий тўнтаришдан кейин Сантьягода ўзининг ваколатхонасини қолдирди ва ағдариб ташланган халқ бирлиги ҳукумати элчисини Хитойдан чиқариб юборди. 1973 йил сентябридаги ўша қонли кунлардан буён Пекиннинг Пиночет тўдаси билан алоқалари мунтазам кенгайиб бормоқда. Хунта халқаро майдонда тобора яккаланиб қолаётган бир шароитда Пекин уни сиёсий ва иқтисодий жиҳатдан қўллаб-қувватламоқда, унга қурол-яроғ етказиб бермоқда. Хитой—Чили савдо-сотиғи жуда тез ривожланмоқда. Ҳозирги вақтда Хитойнинг Чилига етказиб бераётган маҳсулот ҳажми президент С. Альенде ҳукумати вақтидагига қараганда қарийб уч баравар, Чилининг ХХРга етказиб бераётган маҳсулот ҳажми эса беш баравар ортиқдир. Пекин вакиллари халқаро ташкилотларда Пиночет режимини ҳар тарафлама ёқламоқдалар. Турли мамлакатларнинг халқлари ва прогрессив ҳукуматлари Чили ватанпарварлари билан бирдамликни мустаҳкамлаб, хунтанинг ҳар қандай қўллаб-қувватланиши тўхтатилишини талаб қилаётган бир пайтда ХХР унга қарз ва кредитлар бермоқда. Пиночет Пекин билан муносабатларнинг аҳволидан мамнун эканлигини бир неча бор изҳор қилиб, бу муносабатларни «жуда соз муносабатлар», деб атаганлиги бежиз эмас.

Пекиннинг Пиночет билан тил топишганлиги бутун дунё кўз ўнгида Пекин раҳбарларининг шармандали йўлини кўрсатувчи сўзсиз далил бўлиб хизмат қилади. Пекин раҳбарлари ер юзидаги энг ашаддий реакцион кучлар билан битишиб кетмоқда. (ТАСС).

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

● **ЛУАНДА.** Ангола Халқ Республикасида В. И. Лениң туғилган куннинг 108 йиллигига бағишланган Совет Иттифоқи кунлари тугалланди. Бутун мамлакатда Ленин таваллудига бағишланган Совет—Ангола дўстлиги митинглари ва Ангола жамоатчилигининг тантанали йиғилишлари бўлиб ўтди. Вилоятларда социалистик революциянинг улуғ йўлбошчиси тўғрисида, совет кишиларининг меҳнати ва ҳаёти ҳақида, Совет Иттифоқидаги коммунистик қурилиш муваффақиятлари тўғрисида ҳикоя қилувчи фотовиставкалар ташкил этилди.

● **ПАРИЖ.** Францияда нарх-наво яна анча ошганлиги эълон қилинди. 1 Майдан бошлаб темир йўлда юриш ҳақи 15 процент, электр ва газ ҳақи 10 процент кўтарилди. Кўмир нархи ва телефон ҳақи оширилди. Май ойининг охиригача тамакидан тайёрланган маҳсулот ва почта тарифлари, июнь-июль ойларида эса бензин, нефть маҳсулотлари, метро ва автобус билетлари қимматлашади.

● **ВАШИНГТОН.** Вакиллар палатасининг жиноятчилик масалалари билан шуғулланувчи алоҳида комиссияси раиси Ж. Коньерс бундай деди: порахўрлик, товламачилик ва алдамчилик Қўшма Штатлар савдо-саноат доиралари ва мансабдорларининг энг катта иллати бўлиб қолди. «Оқ ёқали жиноятчилар»нинг лўттибозликлари ҳар йили Америка солиқ тўловчиларига 44 миллиард долларга тушмоқда, деб хабар қилади конгресснинг тадқиқот маҳкамаси. Американиклар ўғрилик, эшик бузиш ва автомобилларни олиб қочиш натижасида 4 миллиард доллардан маҳрум бўлаётганлиги лўттибозларнинг жиноятлари олдида арзимас бир нарса бўлиб кўринади, деб уқтирди конгресс аъзоси.

● **ТОКИО.** Токиодаги аёллар ва болалар кийими тикиш билан шуғулланувчи «Ханасаки» компанияси ўзининг абгор бўлганлигини эълон қилди. Бу компаниянинг тўлай олмаган қарзи 8 миллиард иенага етди. Фирманинг хонавайрон бўлганлиги бундан бир неча йил муқаддам Япония экономикасининг етакчи тармоқларидан бири бўлган тўқимачилик саноати инқирозга юз тутганлигининг далили бўлди.

[ТАСС].

БУЛАР ФЕСТИВАЛДА ҚАТНАШАДИ

ДИЛДА ТАЪЗИМ ТУЙҒУСИ

Тошкент кинофестивали Бош дирекцияси адресига V кинофорумда қатнашиш истаги билдирилган хатлар узлуксиз келиб турибди. Аксарият иштирокчилар ва кинофестиваль расмий программасида кўрсатиладиган фильмлар эса аллақачон маълум. Масалан, Сенегал кинорежиссёри Сембен Усмон Тошкентга келишини биринчилар қаторида изҳор этди. У аввалги анжуманларда ҳам актив қатнашган эди.

Сембен Усмон ҳозирги Африканинг энг йирик кинорежиссёрларидан биридир. Қитъа кинематографиясининг халқаро майдонда қўлга киритган кўпгина ютуқлари бевосита унинг номи билан боғлиқ. Масалан, Дакар, Карфаген халқаро кинофестивалларида худди шу санъаткор яратган фильмлар Бош ва кумуш совринларга сазовор бўлган. Шунингдек, у кино ходимлари учун бериладиган халқаро Жан Виго мукофотининг лауреатидир. Сембен Усмоннинг «Эмитаи» картинаси эса, иккинчи Тошкент кинофестивалининг энг яхши фильмларидан деб эътироф этилди.

Кинорежиссёр иккинчи кинофестиваль кунлари «Бу ютуқларимни совет кинематографияси ва унинг атоқли намояндалари ёрдамисиз тасаввур этолмайман», деган эди. Бу бежиз эмас, албатта. Сембен Усмон Москвадаги Максим Горький номидаги киностудияда, машҳур кинорежиссёр СССР халқ артисти Марк Донской қўлида таҳсил кўрган. У шу ерда қўлига илк бор кинокамера тутди, худди шу ерда биринчи киносюжетларини суратга олди. Москванинг ҳамиша гавжум ва чиройли кўчаларини тасвир этган киноновелласининг премьераси ҳам худди шу ерда бўлди.

Сембен Усмон малака ошириб Ватанига қайтгач, Гвинея ва Мали мамлакатларига саёҳат қилади. У ана шу хорижий юртларга қилинган сафари таассуротлари асосида қисқа метражли фильм яратди. Тимбукту шаҳри ҳақида ҳикоя қилувчи бу картина оригинал режиссураси билан қисқа вақтда санъатшунослар ва кино мухлислари эътиборини тортади. Сембен Усмон асарда музикага алоҳида эътибор берган. Мароқли воқеаларга ғоят ҳамоҳанг тараладиган куйлар тантанаворлиги билан томошабин қалбини жўш урдиради. Сенегалнинг иккинчи бир йирик кинорежиссёри Полен Визйра бу фильм ҳақида гапириб, «ҳақиқий истеъдод нишонаси» деган эди. П. Визйра бундай деганида асосан Сембен Усмоннинг кино соҳасидаги фаолиятини назарда тутган. Чунки, Сембен Усмон аллақачон таниқли прозаик сифатида ном қозонган.

Кинематографиядаги илк муваффақият Сембен Усмонни янги фильмларга чорлади. У, кўп ўтмай, «Арава етаклаган одам», «Ниайе» бадиий картиналарини экранлаштирди. Сенегал ҳаётидан олинган бу картиналар мамлакат маданияти учун шу жиҳатдан характерлики, у бир неча актёр ва актрисаларни кашф этди. Бу санъаткорлар кейинчалик Сенегалнинг машҳур ижрочилари бўлиб ном қозондилар.

«Қора танли» бадиий фильми Сенегал кинематографиясида муҳим воқеа бўлди. Асарда биринчи марта сенегалликлар ўз она тилларида гапирдилар. Сембен Усмоннинг бу картинасини томоша қилган киши асарнинг антиколониалистик йўналишини тезда пайқаб олади. Унда Францияда дайдиб юрган сенегаллик аёлнинг аянчли қисмати маҳорат билан тасвирланади. Кинорежиссёр фильм марказига қўйган асосий проблемани ҳал этишда жаҳон кинематографиясининг машҳур намояндалари ижодига таянди.

1968 йил бутун Африка кинематографияси учун алоҳида қадрли йилдир. Сембен Усмон худди шу йили қитъанинг биринчи рангли тўла метражли бадиий фильмини суратга олди. «Почтадан келган пул» деб аталган бу асар кинорежиссёрнинг профессионал маҳорати кескин даражада ўсганлигини кўрсатди. Уни томоша қилган санъат мухлиси режиссёр ишидан ҳам, ижрочилар маҳоратидан ҳам, рассом изланишларидан ҳам, фильмга басталанган янгроқ ва шўх музикадан ҳам баб-баравар хурсанд бўлади. Картинанинг томошабинлар томонидан илиқ кутиб олинишига сабаб бор эди. «Почтадан келган пул» аллақачон китобхонлар қўлига бориб етган, уларга маъқул бўлган шу номдаги роман асосида экранлаштирилди. Сембен Усмоннинг мазкур прозаик асари жуда кўп чет тилларга, жумладан, рус тилига, у орқали ўзбек тилига таржима қилинган.

Сембен Усмоннинг «Эмитаи» бадиий фильми иккинчи Тошкент кинофестивалининг расмий программасида намойиш этилди. Республикамиз кино мухлисларининг кўпчилигига бу картина яхши таниш. Кинорежиссёр ана шу асари Тошкентда кўрсатилаётган кунлари бундай деган эди: «Картинани экранлаштириш жараёнида у халқаро Тошкент кинофестивалида намойиш қилинади, деб ҳечам ўйламагандим. Бу ғоят катта имконият! «Эмитаи» ҳақида эшитганим — барча илиқ фикр-мулоҳазаларни машҳур совет кинорежиссёрларининг беғараз ижодий ёрдамлари самараси деб биламан. Уларга, уларнинг ҳассос маҳоратига ҳар қанча таъзим изҳор этсак арзийди».

Сенегал кинематографияси сўнгги йилларда тез суръатлар билан ривожланмоқда. Эндиликда унинг элликдан ортиқ фильми жаҳон экранларида намойиш этилмоқда. Бундай маданий ўзгаришда, камолотда таниқли ёзувчи, уста кинорежиссёр Сембен Усмоннинг ҳал қилувчи ҳиссаси бор.

Ю. БЕРДИЕВ.

Тошкент миллий чолғу асбоблари экспериментал фабрикаси шу йилнинг ўзида 1 миллион 800 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқаради. Маҳсулотлар Ўрта Осиё республикалари ва Қозоғистондан бўлаётган катта талаб-эҳтиёжни қондиришга хизмат қилади. Суратда: шу фабриканинг энг яхши ишчиларидан бири Муҳаббат Эгамбердиева.

И. Глауберзон фотоси.

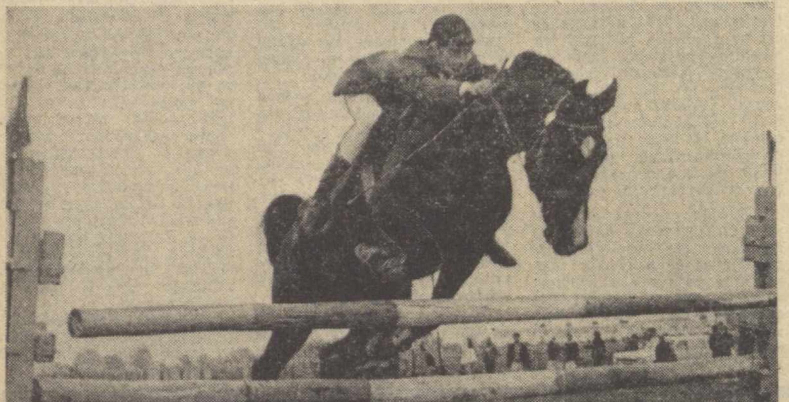

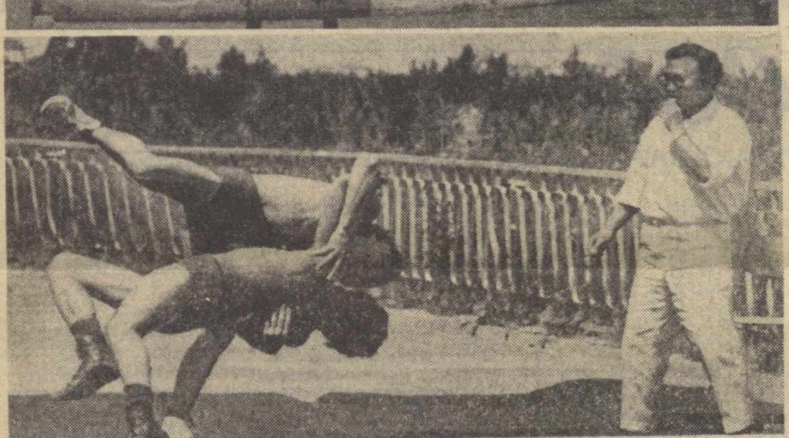

● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ⊙ СПОРТ ⊙ СПОРТ

ХОККЕЙ: УЧ ПЕШҚАДАМ

Чехословакия пойтахтида шайбали хоккей бўйича Европа ва жаҳон чемпионати мусобақалари тобора қизғин тус олмоқда. Бугунгача командалар тўрт мартадан майдонга тушишди. Зотан, чемпионлик учун курашаётган командалар орасида ягона пешқадам аниқланганича йўқ. Швеция, ЧССР ва СССР терма командалари саккизтадан очко тўплаб, ўйинлар жадвалининг юқори поғоналарини эгаллаб туришибди. Совет хоккейчилари навбатдаги учрашувни ГДР командаси билан ўтказишди. Бу ўйинда хоккейчиларимиз дарвозани 10 марта нишонга олишга муваффақ бўлишди. Учрашув 10:2 ҳисобида совет командаси фойдасига ҳал бўлди. Швеция — Финляндия учрашувида 6:1 ҳисоби қайд қилинди. ГФР—Канада ўйини 2:6 ҳисобида тугади. Жаҳон чемпиони — ЧССР командаси галдаги ўйинни АҚШ хоккейчилари билан ўтказишди. Учрашувларни кўтаринки руҳда ўтказаётган майдон эгалари бу сафар 8:3 ҳисобида муваффақият қозондилар.

ФУТБОЛ: ЎРИНЛАРДА ЎЗГАРИШ

Олий лига командалари ўртасида ўтказилган бешинчи тур учрашувлари тўпларга бойлиги билан диққатга сазовор бўлди. Қизиғи шундаки, ўйинлар жадвалининг юқори поғоналарини эгаллаб турган аксарият коллективлар имкониятни бой беришди. Жумладан, москвалик торпедочилар ҳамшаҳарлари темирйўлчилар билан учрашувда дарвозаларни даҳлсиз қолдиришди. Бу билан торпедочилар биринчи ўриндан пастки поғоналарга тушишга мажбур бўлдилар. Шунингдек, «Шахтёр», «Қайрат», «Заря» командалари ҳам қимматли очколарни бой беришди. Тошкентнинг «Пахтакор» командаси эса ўз майдонида учинчи учрашувни ўтказди. Ўйин ҳужумкор руҳда ўтганлиги билан мухлисларга маъқул келди. Гарчанд учрашувда иккитагина тўп киритилган бўлсада, «Пахтакор» дарвозасининг «қуруқ» қолиши мухлисларни мамнун этди. «Пахтакор» жами очколарини бештага етказиб, мавқеини бирмунча мустаҳкамлаб олди. «Пахтакор» — «Арарат» учрашувида тўпларни В. Макаров билан В. Фёдоров киритдилар. Шундай қилиб бешинчи тур ўйинларидан кейин тбилисилик динамочилар тўққиз очко билан ягона пешқадам бўлиб олдилар. Учрашувларда эса қуйидаги ҳисоблар қайд қилинди: «Нефтчи» — «Қайрат» — 1:0, «Днепр» — «Динамо» (Тб)—0:1, «Заря» — «Динамо» (К) — 1:2, «Локомотив» — «Торпедо» — 0:0, «Зенит» — ЦСКА — 2:1, «Черноморец» — «Шахтёр» — 1:0.

Беллашувлар, тўплар, очколар

ЧИМ ХОККЕЙ: Спортнинг мазкур тури бўйича мамлакат IX чемпионати мусобақалари старт олди. Кеч кузга қадар давом этадиган чемпионлик баҳсларида Олмаотанинг «Динамо», свердловсклик армиячилар, Москванинг ФИЛИ, Куйбишевнинг «Труд», Ульяновскнинг «Волга», Ленинграднинг «Красная заря», Бокунинг «Буревестник», Андижоннинг «Меҳнат» ва Первоуральскнинг «Уральский трубник» коллективлари ўзаро куч синашадилар. Мусобақалар Андижон ва Ленинград шаҳарларида давом этмоқда. Андижоннинг «Меҳнат» командаси дастлабки учрашувни свердловсклик армиячилар (1:2, 1:4) билан ўтказди.

Байрам кунлари Тошкент отчопарида чавандозлик сайили ўтказилди. Мухлислар гимнастикачилар, полвонлар, оғир атлетикачилар, акробатлар ва чавандозларнинг чиқишларини мароқ билан томоша қилдилар. Нафис гимнастика бўйича баҳсларда «Меҳнат» спорт жамияти вакиллари ўз маҳоратларини намойиш қилдилар. Отларни тўсиқлардан ошириш мусобақасида фарғоналик Рустам Афзалов ғалаба қозонди. Оламон пойга мусобақасида жиззахлик чавандозлар ғолиблик қилишди.

Суратларда: спорт байрамидан лавҳалар.

С. Гапич фотолари.

ЙИЛЛАР ВА ОДАМЛАР

САХИЙ ҚАЛБ

Қадимда, барча фармонлари хизматкорлари томонидан сўзсиз бажарилиб келинган бир хон маликаси билан денгиз бўйига чиқмоқчи бўлибди. Отлар эгарланиб, энди йўлга тушганларида бирдан ҳаво айниб, осмонни булут қоплабди.

— Булутни банди этинг! — буйруқ берибди хон.

Лашкарлар қиличларини яланғочлаб, кўкка ҳамла қилибдилар, аммо ҳеч нимага эришмай бошлари қуйи эгилибди. Хон уларни ўлимга маҳкум этибди.

Бегуноҳ қон тўкилаётганини эшитган марғилонлик атласчи уста бир кийим атласни қўйнига солиб йўлга тушибди.

— Жаноби олийлари, — дебди у хон ҳузурига келгач, — сизнинг фармонингизни эшитдим-у, дарҳол булутни банди этиб, унинг соясини мана шу шоҳига туширдим. Агар маликамиз ҳозироқ шу атласни тиктириб кийсалар, булут тарқайди-ю, қуёш чарақлаб кетади.

Хон атласнинг қатини ёзиб, хўп томоша қилгач, дарҳол энг яхши чеварни чақириб, кўйлак тикишни буюрибди. Чевар атласнинг гулини гулига мослаб кўйлак тиккунича кеч кириб, тонг отибди. Тунда ёмғир шивалаб, шамол булутларни ҳайдаб кетибди. Малика эгнида атлас кўйлак, товусдек товланиб тонгда хонни уйғотибди.

Атлас кўйлак чиройидан кўзлари қамашиб, чеҳраси ёришган хон дарров деразаоша кўкка тикилибди. Осмон биллурдек тиниқ. Тоғ ортидан кўтарилаётган қуёш гулхандек ловуллар эмиш. Хон атласчи устанинг санъатига, ҳунарига тан бериб, унга совғалар ҳадя қилибди. Хоним кийган атлас хонатлас деб аталибди...

Марғилон шаҳрида «Атлас» бирлашмаси томон бораётиб ва йўлда атлас кўйлак кийган, чеҳралари атласдай жозибали қизларни учратиб, ана шу афсонани эсладим. Эсладим-у, булутни банди этувчилар, яъни атласнинг «фундаменти»ни яратувчи — абрбандчилар цехига кириб бордим. Абр, тожикча булут деганлари бўлиб, банд—боғламоқ, яъни булутнинг соясини боғлаб олмоқ, деган маънони англатаркан.

Цехда атласчилик касбининг пирлари даста-даста ипакларга гул солишяпти. Ана, машҳур абрбандчи Солижон ота Тошпўлатов. Бу отахон деярли олтмиш йилдан бери абрбандчилик қилади.

«Булутни боғлаб олмоқ» осон эмас, Биласизки, крепдешин ё бошқа газламаларга гул нусхаси дастгоҳларда босилади. Атлас тайёрлашда эса ҳали тўқилмаган тола-тола ипакларда атласнинг мукаммал нусхаси ўз ифодасини топади. Бунинг учун ипак етти-саккиз хил рангга тушиб-чиқади. Уларнинг ранглари бир-бирига аралашиб кетмайдими, дерсиз. Йўқ, бунинг чорасини Солижон аканинг ота-боболари ихтиро этганлар, яъни бир даста ипакнинг қора ранг билан бўяладиган қисми очиқ қолдирилиб, қолгани чийратиб боғланадида, қора ранг қозонига солинади. Мана, тим қора ипак тайёр. Энди ҳалиги боғланган қисмлар ечилади — қора, оқ ранг жилоланади. Энди эса сариқ ранг билан бўяладиган жой очиқ қолдирилиб қолган қисми чийратиб боғланади... Жараён давом этади. Атлас «гуллари» туширилган тола-тола ипаклар тандаларга худди ёйдек таранг қилиб тортилади. Узоқдан атласми, дейсиз, лекин ҳали улар ипак. Бу тандалар тўқув цехларига узатилади.

...Олтмишинчи йилнинг ёз кунлари эди. Кечгача ипакларга жило бериб, уйга қайтган Солижон ота данғиллама ҳовлисига кириб келди. Келини ҳовлига сув сепиб гулзор ўртасидаги чорпояга жой қилиб қўйибди. Солижон ота ювиниб, охорли яктагини кийгач, чорпоядаги оппоқ паркуга ёнбошлади.

Уфқда баркашдек қуёш қизариб турибди. Ҳовлида чаман-чаман гуллар барқ уриб очилган. Ота гулларга тикилиб, кўнгли яйради. Кўзи равшан тортиб, бутун чарчоғи ёзилиб кетди. Ана номозшомгул лаб очиб, «ҳузур қил, инсон», дегандай аста тебраниб қўйди. Солижон отанинг борлиғини ширин ҳислар чулғади. Шу кичкинагина гулда қуёш тафтини, уфқнинг қизиллигини, кириб келаётган оқшом латофатини кўрди. Гул баргидаги ранго-ранг чизиқлар тобора жонланиб борди. Унинг кўз ўнгида оқшомдек сержозиба оқшомдек сўлим атлас кўйлак кийиб, кино-театрга, оқшом ҳордиғига ошиқаётган қизлар бир-бир ўтдилар. Илҳом! Табиат инъом этган илҳом унинг хаёлида «гулномозшом» атласини яратди.

— Атласга яхшироқ тикилинг-а, — дейди Солижон ота. — унда қуёшнинг тинимсиз шуъла сочишини, шамолнинг майин эсишини кўрасиз. Атласдан ернинг иси келади, Она ернинг.

Ўз меҳнати билан она юрт чиройига чирой қўшиш ҳар бир ватандошимизнинг қутлуғ нияти бўлганидек, абрбандчилар ҳам туну кун изланадилар. Шеър ўқийдилар, табиатнинг сўлим жойларини кезадилар, ажойиб замондошларимиз билан суҳбат қурадилар. Солижон ота Ўзбекистон халқ шоираси Зулфиянинг қалб ҳислари билан ёзилган соғинчли шеърларини кўп ўқиган. У «Зулфия» номли атласида шоиранинг ана шу ҳис-туйғуларини ифодалашга ҳаракат қилди.

Кўклам фаслида диёримиз беқиёс яшнаб кетади. Кўмкўк майсалар сабза уради. Лолалар қип-қизариб очилиб кетади. Ўрик оч пушти гулини кўз-кўз қилади. Қуёш кечгача олтин нур сочади. Табиатнинг ана шу чиройи Солижон отанинг «Кўклам» номли атласида ўз аксини топган.

«Нодира», «Гулшан», «Юбилей», «Ер юзида тинчлик» номли атласлар ҳам Солижон отанинг ижодига мансуб.

— Ота-бобом заҳ кулбаларда ўтириб, бой-амалдорларнинг қизлари, аёллари учун ойлар йиллар давомида зўрға бир неча кийим атлас тўқиб беришган экан.— дейди Солижон ота, — ҳозир замончамиз яхши, техника қудратли. Ғамхўр партия, ҳукуматимиз бор.

Ҳа, Октябрь қуёшидан баҳра олган Солижон ота бир умр яхши меҳнат қилиб, яхши яшаяпти. Унинг кўксида порлаб турган Октябрь Революцияси ордени меҳнатига берилган юксак баҳодир.

Абрбандчилар цехида 400 ишчи меҳнат қилади. Улар Солижон отанинг сафдошлари ва шогирдлари — Маҳмудхон Аббосов, Азизхон Ҳакимов, Аҳмаджон Ҳамидов, Шарифжон Ҳасанов ва бошқалар. «Олтин патнус», «Райҳона», «Мавлуда» каби атласлар нусхасини яратган Маҳмудхон ака ва унинг ўғиллари ҳам шу ерда оталарининг санъатини ўрганишяпти.

Тандаларга тортилган хонатласлар турини санадик. 130 хил. Шунинг ярмидан кўпини Солижон ота билан Маҳмудхон ака яратган. «Лола», «Гунафша», «Чаман», «Марғилон оқшоми», «Гулзор» каби атласлар нусхасини уларнинг шогирдлари ижод этишди. Ҳа ипак инсон қўлларининг ҳароратини эмиб, цехларда юздан ортиқ жараённи «бошидан кечириб», кейин сержозиба атлас ҳолига келяпти. Ўтмишда ҳатто атлас тўқувчи косиб ҳам хотинига бир кийим хон атлас тўқиб беришни орзу қила-қила оламдан ўтган экан. Бугун атлас кўйлаги бўлмаган аёлни, атлас кўйлакда ҳуснига ҳусн қўшилмаган қизларни учратмоқ мушкул. Тўйга атлас кийиб борамиз, байрам кунлари эгнимизда атлас ял-ял ёнади.

Марғилон «Атлас» бирлашмасида тезкор станокларни бошқариб ҳар куни 60-70 метр атлас тўқиётган ўнлаб зарбдор қиз-жувонлар бор. Уларнинг завқи баланд, ғайрат-шижоати кучли. Атлас уларнинг шодон чеҳрасидан нусха оляпти, гўё. Бирлашмада беш ярим минг киши ишлайди. Бу йил улар 21,5 миллион метр шоҳи-атлас, шу жумладан 4 миллион 800 минг метр хонатлас тўқиб беришади.

С. МАҲМУДОВА.

Иноғом ЮНУСОВ

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган агроном, 1944 йилдан КПСС аъзоси, «Сортсемовощ» Ўзбекистон республика бирлашмасининг бошлиғи Иноғом Юнусов узоқ давом этган оғир касалликдан сўнг вафот этди.

И. Юнусов 1914 йили деҳқон оиласида туғилди. Меҳнат фаолиятини 1930 йили Тошкентдаги Охунбобоев номли колхозда бошлаб, бу хўжаликни ташкил қилишда фаол қатнашди. 1937 йили Ўзбек олий Коммунистик қишлоқ хўжалиги мактабини битириб, 1943 йилгача Тошкент область, Қорасув МТСда агроном бўлиб ишлади. 1943 йили Охунбобоев номли уруғчилик колхози раислигига сайланди, 1948 йили Қорасув район ижроия комитети раислигига сайланиб, бу лавозимда 1950 йилгача ишлади. У шу йили Тошкент область ижроия комитети раиси ўринбосарлигига, 1951 йили эса Ўзбекистон КП Ўрта Чирчиқ, сўнгра Ўртасарой район комитети секретарлигига сайланди. 1957 йили И. Юнусов Тошкент область қишлоқ хўжалиги бошқармаси бошлиғи қилиб тайинланди. 1958 йилдан 1963 йилгача Ўзбекистон КП Янгийўл ва Пискент район комитетлари биринчи секретари бўлиб ишлади.

У 1963 йили Орджоникидзе район қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариш бошқармаси бошлиғи этиб тайинланди. 1968 йилдан умрининг охиригача «Сортсемовощ» Ўзбекистон республика бирлашмаси бошлиғи лавозимида хизмат қилди.

Иноғом Юнусов бир неча марта Ўзбекистон КП Қорасув, Ўрта Чирчиқ, Янгийўл, Пискент, Орджоникидзе район комитетлари аъзолигига ва район Советлари депутатлигига, Ўзбекистон КП Тошкент область комитетига, Тошкент область Совети депутатлигига ва бешинчи чақириқ Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатлигига сайланган эди.

У Ленин ордени, Октябрь Революцияси, Меҳнат Қизил Байроқ, «Ҳурмат Белгиси» орденлари ва медаллар билан мукофотланганди.

Ажойиб инсон, дўст ва ўртоғимиз Иноғом Юнусовнинг ёрқин хотираси қалбларимизда ҳамиша сақланади.

БИР ГРУППА ЎРТОҚЛАРИ

Редактор
М. ҚОРИЕВ.

Реклама ва эълонлар

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 4/V да **Концерт** (билетлар сотилган), 5/V да **Севги ҳақида қисса** (билетлар сотилган), 6/V да **Концерт** (билетлар сотилган).

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 4/V да **Қалби олов**, 5/V да **Келинлар қўзғолони**, 6/V да **Инқилоб тонги.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 4/V да **Йиллар ўтиб**, 5/V да **Она қизим**, 6/V да **Гулбаҳор қани?**

Кино

ҚИШКИ БИНОДА

САНЪАТ САРОЙИ — **Қамал** (катта зал), **Хизматдош ошиқлар қиссаси** (кичик зал, кундуз ва кечқурун).

Тиль ҳақида афсона (3 ва 4 сериялар) — «ТИНЧЛИК» (18.30, 21.00).

ЁЗГИ БИНОДА

Хизматдош ошиқлар қиссаси — «ФЕСТИВАЛЬ» (20.30).

Туғилиш — «ХИВА» (20.30).

●

ЦЕНТРОСОЮЗНИНГ
В. В. КУЙБИШЕВ НОМЛИ САМАРҚАНД КООПЕРАТИВ ИНСТИТУТИ
профессор-ўқитувчилар составидаги
ВАКАНТ ВАЗИФАЛАРГА

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

кафедра доцентлари: фалсафа ва илмий коммунизм (илмий коммунизм), бошқаришнинг илмий асослари, саноат моллари товаршунослиги, озиқ-овқат моллари товаршунослиги.

Конкурс муддати — 29 майгача.

Ариза ҳужжатлар билан қуйидаги адресга юборилсин: 703000, Самарқанд шаҳри, Коммунистическая кўчаси, 41-уй, кадрлар бўлими.

Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Нашриётлар, полиграфия ва китоб савдоси ишлари давлат комитети, Ўзбекистон Журналистлар союзи правлениеси Бухоро область ижроия комитетининг нашриётлар, полиграфия ва китоб савдоси ишлари бошқармасининг бошлиғи, область журналистлар ташкилоти правлениесининг раиси А. Т. Ниёзмуродовга онаси

Муҳаббат НИЁЗМУРОДОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

«Совет Ўзбекистони» газета редакцияси коллективи газетанинг Наманган область мухбири Талабой Назировга ўғли

Улуғбек НАЗИРОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия билдиради.

Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлиги коллегияси «Узсортсемовощ» республика бирлашмасининг бошлиғи

Иноғом Юнусович ЮНУСОВнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлигининг «Узглавкаракульпром» республика ишлаб чиқариш бирлашмаси коллективи озуқа ва яйловлардан фойдаланиш бошқармасининг бош агрономи С. У. Абдурашидовга отаси

Умар АБДУРАШИДОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

«УзНИИПградостроительства» институти коллективи бўлим бошлиғи Р. Б. Шариповга онаси

Сора ШАРИПОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Телевидение

4 МАЙ

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — «Вақт». 9.35 — Гимнастика. 10.00 — Ҳужжатли фильм. 10.20 — «Баҳор» (бадиий фильм). 12.05 — Концерт. 12.55 — Информацион программа. Кўрсатувдан кейин концерт. 15.55 — Информацион программа. Кўрсатувдан кейин концерт. 17.00 — Кинопрограмма. 18.00 — Болаларга аталган шеърлар. 18.30 — Янгиликлар. 18.40 — Мультфильм. 18.50 — Миллионлар ленинча университети. 19.30 — «Рус романси». 20.00 — Ленин комсомолининг 60 йиллиги олдидан. «Буюк ялангоёқлар» (бадиий фильм). 21.30 — «Вақт». 22.15 — Хоккей. Швеция — СССР.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

12.55 — Москва. Информацион программа. 15.55 — Москва. Информацион программа. 18.00 — Мультфильм. 18.15 — «Ёшлик». 18.45 — «Жанговар постда». 19.15 — «Ахборот». 19.30 — Қизил байроқли Туркистон ҳарбий округининг 60 йиллигига 20.30 — «Ахборот». 20.50 — Концерт. 21.30 — «Вақт» (Москва). 22.15 — «Биринчи курьер». (бадиий фильм).

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.00 — Физика. 20.00 — Янгиликлар. 20.20 — Реклама. 20.35 — Фильм-концерт. 21.15 — Ўқув кўрсатуви.

Радио

БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Ўзбек халқ қўшиқлари. 9.30 — Кинофильмлардан қўшиқлар. 10.30 — «Сахий ер». 11.15 — Қизил Байроқли Туркистон ҳарбий округининг 60 йиллиги олдидан. 11.30 — Симфоник рақслар. 12.00 — «Ўзбекистон ишчиси». 13.00 — «Отарларга отар қўшилмоқда». 13.30 — Ю. Милютин опереттаЛаридан парчалар. 15.00 — Олис масофаларда ва мураккаб шароитларда хизмат қилаётган гидрометеостанциялар ходимлари учун эшиттириш. 16.10 — Ўзбекистон композиторларининг ижоди. 18.00 — «Бир неча сатр газета мақоласи учун» (радиоочерк). 19.00 — «Революцион пролетариат журналисти» (суҳбат). 19.10 — «Юность Узбекистана». 20.25 — Татар куйлари. 21.00 — Концерт. 22.00 — «Чўл гуллари» (Концерт). 22.30 — Социализм мамлакатларида. 22.40 — «Қувонч баҳори» (очерк). 23.20 — Концерт.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган ЦК Компартии Узбекистана Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР

Редакция адреси: 700000, ГСП, Тошкент, Ленин проспекти, 41.

ТЕЛЕФОНЛАР: редактор — 33-65-45, 32-53-04; редактор ўринбосарлари — 33-79-14, 32-53-05, 33-06-83, 32-55-04; масъул секретарь — 33-44-55, 32-55-05; секретариат — 33-72-83, 32-53-06. БЎЛИМЛАР: партия турмуши — 33-34-69, 32-53-97, 32-57-19; марксизм-ленинизм назарияси пропагандаси — 32-55-70; халқаро ҳаёт — 32-54-18; саноат, транспорт ва капитал қурилиши — 33-47-80, 32-53-14, 32-54-09; қишлоқ хўжалиги — 33-76-04, 32-53-15, 32-53-70; адабиёт ва санъат — 33-20-36, 32-54-35, 32-55-16; совет қурилиши — 32-57-20, 32-54-26; фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 32-57-21, 32-54-24; ахборот ва спорт — 33-14-24, 32-55-17, 32-54-26, 32-54-27; хатлар ва оммавий ишлар — 33-21-43, 33-35-53, 32-53-16, 32-53-20, 32-53-21, 32-54-13; иллюстрация — 32-57-22; коммунистик тарбия — 32-54-29; стенографистка — 33-73-43, 32-54-05; жамоатчилик қабулхонаси — 33-89-26, 32-52-26; эълонлар бўлими — 33-81-42. ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ — Тошкент — 32-53-20; Самарқанд — 3-19-72; Сирдарё — 2-09-70; Сурхондарё — 55-35; Хоразм — 51-24; Бухоро — 3-31-42; Қашқадарё — 38-42; Фарғона — 4-20-84; Наманган — 6-79-92; Андижон — 4-48-85; Жиззах — 31-66; ҚҚАССР — 2-42-62. Нашриёт диспетчери — 32-78-94. Нашриёт телефон станциясининг навбатчиси — 33-90-50.

Р. 06878. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси, Тошкент шаҳри. Индекс 64583. Д. — 102.